

ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI
MINISZTERIUM

TANTERVI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás járművezető-képző tanfolyamok számára

2023.

A közlekedési igazgatási feladatokkal összefüggő hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 382/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 4. § (2) 27) pontjában kapott felhatalmazás alapján a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás járművezető-képző tanfolyamok tantervét és vizsgakövetelményeit az alábbiakban határozom meg.

Budapest, 2023. 08. 22.

Lázár János építési és közlekedési miniszter nevében és megbízásából:

Mikulás Róbert
főosztályvezető

4. változat

Készítette:

Építési és Közlekedési Minisztérium
Közlekedésért Felelős Államtitkárság
Közlekedési Hatósági Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárság
Közúti Gépjármű-közlekedési Hatósági Főosztály
Hatályos: 2023. augusztus 24.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
I. A képzés célja, feladata, követelményrendszere	4
II. A képzéssel kapcsolatos adatok	5
III. Óraterv.....	6
A. „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás képzés.....	6
IV. Általános módszertani útmutató a képzéshez.....	7
V. Tantárgyak tantervi és módszertani útmutatója	8
A. Közlekedési alapismeretek	8
B. Járművezetés elmélete.....	10
C. Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek	12
D. Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás.....	16
E. F1-2 számú trolibusz jelzései és forgalmi utasítás	18
F. Vezetési gyakorlat	21
VI. Vizsgakövetelmények	25
A. „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás képzés vizsgatárgyai	25
VII. Vizsgatárgyak vizsgakövetelményei	26
A. Közlekedési alapismeretek	26
B. Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek	28
C. Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás.....	30
D. F1-2 számú trolibusz jelzései és forgalmi utasítás	32
E. Rutin vizsga.....	35
F. Forgalmi vezetés	40
VIII. Átmeneti rendelkezések	49

I. A képzés célja, feladata, követelményrendszere

A képzés célja

A „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás járművezető-képző tanfolyamra jelentkezőket olyan járművezetőkké képezni, akik felhasználva a „B” kategóriás közlekedésben szerzett tapasztalatukat, képesek önállóan, biztonságosan, kulturáltan, a szabályokat betartva, a környezetet kímélve közlekedni, és a megszerzett vezetői engedély birtokában járművezetőként szerzett tapasztalataikat felhasználva továbbfejlődni. A képzés során kiemelt célként kell figyelembe venni a közösségi közlekedés aktuális kérdéseit, annak napi alkalmazásait. A képzés kiemelt célja továbbá az elektromos felsővezetékhez kötött közúti közlekedés tanítása és az elektromos felsővezetékhez kötött közúti közlekedés sajátosságainak megismerése és alkalmazása.

A képzés feladata, követelményrendszere

A felkészítés keretében mindazon ismeretek, jártasságok és készségek elsajátításának lehetőségét biztosítani, melyek a fenti cél eléréséhez szükségesek, ide értve:

- a közlekedés zavartalanságának elősegítése érdekében a jogszabályok helyes alkalmazásának az elsajátítását,
- a közúti közlekedésben rejlő veszélyek felismerését és helyes megítélését,
- a jármű feletti uralom birtokában a folyamatos és biztonságos közúti közlekedést és az esetlegesen kialakuló veszélyhelyzetre a megfelelő módon való reagálást,
- a közlekedési partnerek – különösen a fokozottan veszélyeztetettek – biztonságának szem előtt tartását,
- a jármű külön jogszabályban előírt ellenőrzését, a közlekedésbiztonságot veszélyeztető műszaki hiba felismerését és a továbbhaladás lehetőségéről való helyes döntést.

II. A képzéssel kapcsolatos adatok

1. A képzés megnevezése: „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás járművezető-képző képzés
2. A képzést előíró jogszabályok
 - 2.1. A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény
 - 2.2. A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának általános szabályairól szóló 179/2011. (IX. 2.) Korm. rendelet
 - 2.3. A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet
3. A képzés minimális időtartama

Sorszám	A tanfolyam megnevezése	Minimálisan kötelező óraszám
1.	„B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam	146 óra*

* Az óraszám előírás az elméleti és a gyakorlati képzés minimálisan teljesítendő óraszámát tartalmazza, amelyben az elméleti képzés tanteremben történő megvalósítása értendő. Az e-learning rendszerű oktatás keretében szervezett tanfolyamokon a hallgatók egyéni haladási időigénye határozza meg az egyes tantárgyakra fordítandó időt.

III. Óraterv

A. „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás képzés

Tantárgy típusa	Tantárgyak	Minimálisan kötelező óraszám
Elmélet	Közlekedési alapismeretek ¹⁾	6
	Járművezetés elmélete ¹⁾	4
	Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek ¹⁾	32
	Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás ¹⁾	6
	F1-2 számú trolibusz jelzései és forgalmi utasítás ¹⁾	24
Gyakorlat	Vezetési gyakorlat ²⁾	58

1) A „Közlekedési alapismeretek”, a „Járművezetés elmélete”, a „Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek”, a „Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás” és az „F1-2 számú trolibusz jelzési és forgalmi utasítás” tantárgyak összes (együttes) óraszámát minimálisan 88 óra, a „Minimálisan kötelező óraszám” az egyes tantárgyakra minimálisan fordítandó óraszámokat jelölik. A tantárgyak tényleges óraszámait a képző szerv határozza meg az adott tanulói igények alapján úgy, hogy az egyes tantárgyak minimális óraszámaira és tantárgyak összes (együttes) óraszámára vonatkozó előírások is teljesüljenek.

2) A vezetési gyakorlatra minimálisan előírt óraszámok közül:

- minimálisan 13 órát rutin vizsgára felkészítő vezetésként,
- minimálisan 45 órát városi forgalomban

kell teljesíteni.

IV. Általános módszertani útmutató a képzéshez

Az igények figyelembevételével a tantervben megjelölnél nagyobb óraszámokban is oktathatók az egyes témakörök, az itt szereplő óraszámokat kötelezően előírt minimumnak kell tekinteni. A tanfolyam során figyelembe kell venni az utóbbi évek közlekedési gyakorlatát, a pozitív és negatív jelenségeket, a jellemző közlekedési balesetek okait, a bíróságok állásfoglalásait. Törekedni kell, hogy a képzés az értelemre és az érzelemre egyaránt hasson, igazolja, hogy a jogkövető viselkedésnek előfeltétele a szabályok ismerete és annak belátása, hogy ezek a szabályok jók és hasznosak.

Az elméleti tantárgyak eredményes oktatásához nélkülözhetetlen a változatos módszerekkel végzett szemléltetés. A videoprogramok, falitábla-sorozatok mellett javasoljuk egyéb eszközök: modellek, makettek, metszetek, valós szerkezetek, számítógépes animációk stb. felhasználását.

A tanfolyamot meghirdető képzőszervek nyújtsanak segítséget az egyéni tanuláshoz, adjanak írásbeli tájékoztatást a felkészüléshez, amely tartalmazza:

- az önálló tanulás ajánlott ütemtervét,
- a tananyag feldolgozásának elősegítését szolgáló tanulás-módszertani tanácsokat,
- a tanuláshoz felhasználható segédanyagok (könyv, jegyzet, ellenőrző kérdések) beszerzésének helyeit.

V. Tantárgyak tantervi és módszertani útmutatója

A tantárgyak felsorolása

A. Közlekedési alapismeretek

Módszertani útmutató

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM rendelet (KRESZ) szabályozza a közlekedési partnerek közötti együttműködést, valamint a tanúsítandó fontosabb magatartási szabályokat.

A szabályismeret tanításának feladata, hogy a tanulók jól érthető ismereteket kapjanak a forgalomban résztvevők jogairól és kötelezettségeiről.

A közlekedési szabályok időközben módosulhatnak, illetve ismételten értelmezésre szorulhatnak, ezért fel kell kelteni a hallgatókban az igényt a folyamatos önképzésre is.

A tananyag megértéséhez nélkülözhetetlen a szemléltetés. A pontos és világos képzetek kialakítása, az utasítások és tilalmak megértése annál mélyebb és maradandóbb, minél több érzékszervet mozgósítunk ennek érdekében.

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók a tanfolyam elvégzése után minden helyzetben tudják, hogy a közúton milyen kötelezettségeik vannak és ezek alapján helyesen döntsenek a további teendőikről.

Az egyes fogalmakat, jelzéseket, szabályokat a közlekedés folyamata szerint felépített rendszerben, akkor és ott kell ismertetni, ahol, és amikor arra először szükség van, s mindig csak annyit kell ismertetni, amennyi az adott részhez kapcsolódik. Így a jogszabály valamely adott paragrafusában található szabály együttes akár részenként különböző fejezeteknél tárgyalandó, s egy-egy fejezetben a jogszabály különböző paragrafusaiiba foglalt szabályok jelenhetnek meg.

Tárgyi feltételek

- Tantermi oktatás esetén a tanfolyam létszámának megfelelő tanterem, falitablók, multimédiás oktatástechnológiai eszköz.
- E-learning rendszerű oktatás esetén a képzésnek megfelelő, tanúsított és minősített e-learning keretrendszer és tananyag.

Személyi feltételek

A tantárgy oktatásához szükséges képesítés, végzettség:

- „Közlekedési ismeretek” szakon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés, vagy
- 2011. 11. 30-át követően indult közúti járművezető szakoktatói szaktanfolyamon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag

- A közlekedés feltételei
 - a járművezetés személyi feltételei,
 - a járművek közlekedésében való részvételének feltételei,
 - a telephelyen – közforgalom elöl elzárt magánúton – való közlekedés.
- Elindulás előtti teendők

- személyszállítás, a járművek utasaira vonatkozó szabályok,
- a trolibusz ellenőrzése, az üzemben tartó és a járművezető felelőssége.
- Közlekedés trolibusszal
 - Elindulás
 - segítő személy igénybevétele,
 - indulási jel, irányjelzés, a lakott területen belül menetrend szerint közlekedő trolibusz megállóhelyről való elindulása.
 - Haladás az úton
 - egyenesen
 - jobbra tartás, az autóbusz forgalmi sáv használata,
 - a trolibusz megengedett legnagyobb sebessége, abszolút sebességhatárok (relatív sebességtúllépés, a jármű sebességének megválasztásához figyelembe veendő tényezők),
 - követési távolság,
 - előzés, kikerülés
 - összefoglaló áttekintés a manőverre vonatkozó jogszabályi előírásokról,
 - haladás párhuzamos közlekedésre alkalmas úton
 - jobbra tartási kötelezettség és módosulásai,
 - sávváltoztatás, sávmegszűnés,
 - útkereszteződés
 - besorolás a bekanyarodás nagy íve esetén,
 - segítő személy igénybevétele a bekanyarodáshoz,
 - a „BUSZ” kiegészítő lámpa,
 - elsőbbségadási kötelezettség,
 - megfordulás, hátramenet
 - segítő személy igénybevétele.
 - Megállás, várakozás
 - a trolibusz vezetőjére vonatkozó szempontok.
- A közlekedés különleges helyzetei
 - Közlekedés éjszaka és korlátozott látási viszonyok között
 - a forgalomban részt vevő és az álló járművek kivilágítása.
 - Műszaki hiba, közúti baleset
 - az elromlott jármű vontatása, elhelyezése és megjelölése, a járművek eltávolítása,
 - eljárás baleset esetén,
 - eljárás veszélyes anyag szállítása során előálló rendkívüli veszély esetén.

B. Járművezetés elmélete

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja egyrészt a járművezetési gyakorlat közvetlen megalapozása a technikai kezelés, a vezetéstechnika és a közlekedési taktika tárgyköreinek tanításával, másrészt a jelöltek felkészítése olyan helyzetekre, melyeket a járművezetési gyakorlatok során nem, vagy csak nagyon esetlegesen, véletlenszerűen ismerhetnek meg (például közlekedés különleges körülmények között, veszélyhelyzetek stb.).

Mindezekhez megfelelő elméleti alapozás is szükséges, de a fő hangsúlyt a gyakorlatban közvetlenül alkalmazható ismeretekre kell helyezni. Igen lényeges a tantárgy szemléletformáló szerepe is. Olyan vonzó közlekedési magatartásmódokat kell megismertetni a tanulókkal, melyek érzelmi alapú elfogadása hosszú távon biztosítja a közlekedési folyamatba való konfliktusmentes beilleszkedését.

A „B” kategóriás járművezető-képző tanfolyam tananyagának ismerete nélkülözhetetlen a tantárgy elsajátításához, és az a vizsgakövetelménynek is része. Ezt a tananyagot azonban a tanterv nem tartalmazza. Az ismeret felújítás szükséges mértékét, módját, tartalmát a szakoktató határozza meg.

Tárgyi feltételek

- Tantermi oktatás esetén a tanfolyam létszámának megfelelő tanterem, falitablók, multimédiás oktatástechnológiai eszköz.
- E-learning rendszerű oktatás esetén a képzésnek megfelelő, tanúsított és minősített e-learning keretrendszer és tananyag.

Személyi feltételek

A tantárgy oktatásához szükséges képesítés, végzettség:

- „Közlekedési ismeretek” szakon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély, vagy
- „Műszaki ismeretek” szakon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés vagy annak megfelelő végzettség és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély, vagy
- „Járművezetési gyakorlat” szakon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély, vagy
- 2011. 11. 30-át követően indult közúti járművezető szakoktatói szaktanfolyamon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag

- A közút hatása a közlekedés biztonságára
- Természeti tényezők
 - vezetés síkos úton,
 - vezetés ködben,
 - vezetés éjszaka,
 - vezetés nappal szemben,
 - gépjárművezetés és villámveszély,
 - a frontátvonulások hatása a vezetés biztonságára.
- A veszély felismerése

- a partner viselkedéséből,
- fáradtság,
- álmoság,
- betegség,
- „ismeretlen” útvonal,
- műszaki hiba (jármű, felsővezeték).
- A veszélyfelismerés és a mérlegelés – döntés kapcsolata
 - a mérlegelés és a döntés szerepe,
 - a járművezető „visszacsatolási folyamata”,
 - döntési készség kialakítása, fejlesztése,
 - döntési típusok,
 - mérlegelés – döntést befolyásoló tényezők.
- A trolibuszvezetés speciális veszélyhelyzetei
 - megállóból történő elindulás,
 - ajtókezelés,
 - kanyarodás,
 - a felsővezetékktől való eltávolodás, sávváltás,
 - hirtelen indítás, hirtelen fékezés.
- Balesetek és azok tanulságai
 - gyalogos balesetek,
 - trolibusz-más gépjármű balesetek,
 - trolibusz-villamos balesetek,
 - trolibusz-trolibusz balesetek.

C. Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításával meg kell alapozni a jármű biztonsági ellenőrzését és az összefüggések megvilágításával elő kell segíteni a trolibusz technikai kezelésének későbbi hatékony elsajátítását.

A műszaki alapismeretek tanításánál a tananyag alapja a „B” kategóriás „Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek” tananyag legyen. E tantárgy témakörei nyújtsanak megfelelő elméleti alapot a vezetéstechnikai és üzemeltetési feladatok megoldásához, segítsék a hallgatók műszaki érdeklődésének felkeltését.

A tananyagnak a gyakorlatra kell irányulnia, az üzemeltetési tudnivalóknak kiemelt jelentőséget kell biztosítani.

A tantárgy eredményes oktatásához nélkülözhetetlen a változatos módszerekkel végzett szemléltetés.

Tárgyi feltételek

- Tantermi oktatás esetén a tanfolyam létszámának megfelelő tanterem, falitablók, multimédiás oktatástechnológiai eszköz.
- E-learning rendszerű oktatás esetén a képzésnek megfelelő, tanúsított és minősített e-learning keretrendszer és tananyag.

Személyi feltételek

A tantárgy oktatásához szükséges képesítés, végzettség:

- „Műszaki ismeretek” szakon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés vagy annak megfelelő végzettség, vagy
- 2011. 11. 30-át követően indult közúti járművezető szakoktatói szaktanfolyamon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag

- A trolibusz szerkezeti felépítése
 - A trolibusz kocsiszekrénye
 - Az áramszedő, az áramszedő lehúzó berendezés és működtetése
 - A trolibusz áramkörei
 - Az erőforrás
 - A futómű, tengelyek, kerekek, rugózás, kormány, fék
 - A biztonsági és jelzőberendezések
 - Az önjáró képességgel rendelkező trolibusz szerkezeti felépítése.
- Az erőátvitel
 - A kardánhajtás
 - A differenciálmű szerkezete és működése.
- Futómű, kormányberendezések
 - Rugózás
 - a rugók fajtái, (nyomó-, húzó-, torziós- és laprugók),
 - légrugó szerkezete és működése.
 - Lengéscsillapító
 - feladata,
 - szerkezete és működési elve.

- Kerekek
 - a gumibroncs felépítése, fajtái,
 - méreteinek megadása,
 - teherbíró képesség, légnyomás.
- Kerékpánt
 - fajtái, szerkezetük (laposágazású, trilex).
- A gumibroncsok kezelése
 - nyomás,
 - a futófelület vizsgálata,
 - a terhelés és a sebesség hatása,
 - az élettartamot befolyásoló tényezők.
- Kormány szerkezetek
 - kormánygeometria,
 - mechanikus kormány szerkezetek,
 - szervókormány-szerkezetek.
- Fékberendezések
 - Az üzemi, a rögzítő- és a biztonsági fék szerepe
 - A villamosfék és szerepe
 - A fékezés hatásosságát befolyásoló tényezők
 - súrlódási tényező,
 - a gumibroncs típusa és állapota,
 - gördülő- és csúszó fékezés,
 - jármű tömege,
 - a tengelynyomások változása.
 - A mechanikus fékerőszabályozó szerepe
 - Rásegítő megoldások
 - A dobfék és a tárcsafék szerkezeti elemei
 - Légfék
 - egységei,
 - működési elve.
 - Rögzítőfékek
 - mechanikus,
 - rugóerőtárolós.
 - A fékberendezések ellenőrzése
 - elindulás előtt,
 - fékpróba,
 - üzemeltetés közben,
 - időszakos vizsgálatok.
- Elektrotechnikai alapismeretek
 - Elektronikai alapfogalmak
 - elektromos töltések,
 - áramerősség,
 - feszültség,
 - Ohm törvény, ellenállás,
 - elektromos munka, -teljesítmény, -hatások.
 - Az elektromos tér
 - A mágneses tér
 - elektromágnes és alkalmazásai,
 - indukció, indukált feszültség, önindukció.
 - Egyenáram és váltakozó áram

- fogalma,
 - egyen- és váltakozó áramú rendszerek.
- Egyenáramú villamos gépek
 - szerkezeti felépítés,
 - működési elv (indukált feszültség, forgatónyomaték, armatúra visszahatás),
 - az egyenáramú motorok osztályozása (soros főáramkörű, mellékáramkörű, vegyesgerjesztésű),
 - a motor indítása és fordulatszám-szabályozása, veszteség és hatásfok.
- Transzformátorok
 - működési elv,
 - szerkezeti felépítés,
 - transzformátorok üzeme,
 - veszteségek és hatásfok.
- Villamos műszerek és mérések
 - a műszerek általános jellemzői (pontosság, érzékenység, mű-szerállandó, fogyasztás, túlterhelés, jósági szám),
 - a műszerek szerkezeti elemei (több skála és mutató, tengely és csapágy, rugó ellensúly stb.),
 - a műszerek fajtái (állandó mágnesű, lágyvasas, elektrodinamikus, hőhuzalos, indukciós, rezgőnyelves stb.),
 - áram-, feszültség- és teljesítménymérés.
- A trolibuszok felsővezeték rendszere
 - a felsővezetékek méretezésének elve,
 - energiaszükségletet befolyásoló tényezők, pályával kapcsolatos tényezők (a jármű szerkezeti kivitelével összefüggő tényezők, áramellátási tényezők),
 - hálózati feszültségesés,
 - a tápvezeték-hálózat fajtái,
 - tápvezeték és munkavezeték csatlakozása,
 - a felsővezeték-hálózat felfüggesztése, oszlopok, vezeték-szigetelések,
 - vezeték-kereszteзések, szakasz-szigetelők, váltók.
- A trolibusz elektromos berendezései
 - A trolibusz speciális szerelvényei
 - biztosítók,
 - kapcsolók, szakaszolók és megszakítók,
 - menetkapcsoló,
 - mágneses zárcapcsolók,
 - kontaktorok,
 - védő- és zavarószűrő berendezések.
 - Az erőforrás
 - az erőforrás fajtái, kialakítása, beépítése,
 - az erőforrás működtetésére szolgáló áramkörök
 - motoráramkörök,
 - vezérlőáramkörök,
 - az erőforrás vezérlése, vezérlő- és üzembiztonsági berendezései,
 - a villamosfék áramköre, vezérlése, üzembiztonsági berendezései,
 - az irányváltó feladata és kezelése.
 - Az akkumulátor
 - részei, kezelése, üzembe helyezése, tárolása.

- A generátor
 - szokásos beépítése, meghajtása, szerkezete, feszültségszabályozása, a töltés ellenőrzése.
- Világító- és jelzőberendezések
 - A világítóberendezések feladata, működése, szerkezeti kialakítása és a hatósági előírások
 - távolsági és tompított fényszórók,
 - helyzetjelző lámpák, „viszonylat” megvilágító lámpa,
 - utastér világítás,
 - lépcsővilágítás.
 - A jelzőberendezések feladata, működése, szerkezeti kialakítása és a hatósági előírások
 - féklámpák,
 - irányjelző berendezések,
 - hangjelző berendezések.
- A napi ellenőrzés és a kocsi átvétele
 - az áramszedő állapota,
 - a keréktárcsák,
 - a rugók állapota,
 - a világító- és jelzőberendezések,
 - a trolibusz jelzőberendezései (utastéri stb.),
 - a fékberendezés álló és mozgó trolibusznál,
 - a kormány szerkezet holtjátéka, a szervóolaj mennyisége,
 - az ablaktörlő működése,
 - a trolibusz külső és belső állapota.

D. Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás

Módszertani útmutató

A munka- és tűzvédelmi ismeretek témaköreinek tanítása során a hallgatóknak meg kell ismerkedniük azokkal a legfontosabb előírásokkal, szabályokkal, amelyek tevékenységük biztonságos végzéséhez feltétlenül szükségesek. A gépjárművek parkolásával, tárolásával kapcsolatos tudnivalókon kívül a gépjárművek karbantartásának és javításának munkavédelmi szabályait is tudniuk kell.

Fel kell hívni a tanulók figyelmét a baleset utáni teendőkre. Ismertetni kell a gépkocsi-tárolókra, az üzemanyag-töltő állomásokra vonatkozó tűzvédelmi előírásokat. Részletesen kell beszélni a leggyakoribb tüzesetekről, a tűzoltási módokról, a tűz esetén szükséges legfontosabb tudnivalókról és teendőkről. A szállítási ismeretek témaköreinek bemutatása során hangsúlyozni kell a gépjárművezetők feladatait és felelősségét.

A hallgatóknak meg kell ismerkedniük azokkal a legfontosabb tudnivalókkal, amelyek tevékenységüket biztonságosabbá teszik. Rá kell mutatni a szállítás alapvető szempontjaira, ismertetni kell a vonatkozó biztonságtechnikai jellemzőket.

Tárgyi feltételek

- Tantermi oktatás esetén a tanfolyam létszámának megfelelő tanterem, falitablók, multimédiás oktatástechnológiai eszköz.
- E-learning rendszerű oktatás esetén a képzésnek megfelelő, tanúsított és minősített e-learning keretrendszer és tananyag.

Személyi feltételek

A tantárgy oktatásához szükséges képesítés, végzettség:

- „Műszaki ismeretek” szakon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés vagy annak megfelelő végzettség, vagy
- 2011. 11. 30-át követően indult közúti járművezető szakoktatói szaktanfolyamon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag

- Munkavédelmi ismeretek
 - A munkahelyi viselkedés szabályai
 - A szolgálat megkezdése
 - Az üzemegység területén való eljárás, a trolibusz átvétele
 - Vezetés közben való viselkedés
 - Végállomáson való viselkedés
 - Tolatás
 - Egészségvédelmi rendelkezések
 - Az elektromos áram élettani hatása
 - Balesetet befolyásoló tényezők
 - Érintésvédelem és az érintésvédelmi osztályozás.
- Tűzvédelmi ismeretek
 - A tűz keletkezésének a megelőzése
 - Eljárás tűz esetén
 - telephelyen,
 - közúti forgalomban,

- járművön.
- Egyéb tűzeset
- Tűzesettel kapcsolatos egyéb tudnivalók
 - bejelentés,
 - oltókészülék cseréje,
 - kocsimozgatás,
 - jelentés írás.
- Személyszállítási ismeretek
 - Az ajtók nyitására és csukására vonatkozó szabályok, a fel- és leszállás figyelemmel kísérése, az indításjelzés
 - Eljárás rendkívüli esemény esetén
 - a pánik megelőzése,
 - az utasok biztonságba helyezése,
 - az elsősegélynyújtás megszervezése.

E. F1-2 számú trolibusz jelzései és forgalmi utasítás

Módszertani útmutató

A tantárgy oktatásának célja, hogy a közúti forgalomba olyan trolibuszvezetők kerüljenek ki, akik képesek az utasításban foglaltaknak maradéktalanul eleget tenni.

Legyenek tisztában kötelezettségeikkel, jogaikkal, az általuk elvégzendő feladataikkal és a velük szemben támasztott követelményekkel.

A tantárgy oktatásánál súlyt kell fektetni az utasítás rendelkezéseinek értelmezésére, a fogalmak értés szintű elsajátítására.

A tantárgy oktatását a gyakorlatiasság jellemezze. El kell érni, hogy szükséges esetben a trolibuszvezetők képesek legyenek önálló intézkedésre.

Tárgyi feltételek

- Tantermi oktatás esetén a tanfolyam létszámának megfelelő tanterem, falitablók, multimédiás oktatástechnológiai eszköz.
- E-learning rendszerű oktatás esetén a képzésnek megfelelő, tanúsított és minősített e-learning keretrendszer és tananyag.

Személyi feltételek

A tantárgy oktatásához szükséges képesítés, végzettség:

- „Közlekedési ismeretek” szakon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély, vagy
- „Műszaki ismeretek” szakon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés vagy annak megfelelő végzettség és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély, vagy
- „Járművezetési gyakorlat” szakon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély, vagy
- 2011. 11. 30-át követően indult közúti járművezető szakoktatói szaktanfolyamon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagot kell bemutatni.

Ismeretanyag

- Az utasítás tartalma, hatálya
 - Felügyeleti hatóságok
 - Az Utasítás kiadása, módosítása, kezelése
 - Végrehajtási utasítás, Kezelési szabályzat
 - A rendelkezések értelmezése.
- Fogalmak
 - Műszaki kifejezések
 - Ügyrendi megnevezések
 - Munkaköri megnevezések
 - Munkajogi megnevezések.
- Jelzések
 - Indító jelzők
 - Váltójelzők
 - Megállóhely jelzőtáblák
 - Járművek hatósági jelzései

- Járművek külső jelzései
- Üzemeltető jelzései
- Utastéri jelzések.
- Általános rendelkezések
 - A forgalmi szolgálat irányítása és ellenőrzése
 - A trolibuszvezetés feltételei, önjáró képességgel rendelkező trolibusz vezetésének feltételei
 - Trolibuszvezető-képzés, a járművezetés gyakorlása, munkamódszer-átadó képzése
 - Társasági igazolás, vezetői engedély
 - Magatartás forgalmi szolgálat ellátása közben és az utazó közönséggel szemben
 - Utazási feltételek, jegyárusítás, jegyellenőrzés a járművön
 - Személy kizárása az utazásból, talált tárgyak kezelése, utas kárigénye
 - A szolgálati beosztás
 - Munkára alkalmatlan állapot
 - Dohányzás
 - Az egyen vagy formaruha viselése
 - A szolgálat megkezdése
 - A szolgálat átadása-átvétele, befejezése
 - A szolgálati hely elhagyása
 - Rendelet, rendelkezések tudomásul vétele
 - Utasítások kiadása és végrehajtása, sérelmesnek vélt utasítás, szolgálati út
 - Szolgálati titok.
- A trolibusz közlekedésével kapcsolatos alapfogalmak
 - Forgalmi járatok, menetrend, menetrendi alapadatok
 - Szolgálati beosztás, indítási okmány
 - Rendkívüli járatok.
- A trolibusz felsővezeték rendszer
 - A trolibuszok felsővezeték rendszere
 - Váltók, váltóállítók, haladás a váltó alatt
 - A járműberendezések kezelése
 - Járművek műszaki állapota
 - Áramszedők és kezelésük, áramszünetjelző
 - Kivilágítás
 - Segédüzemű berendezések
 - Kormányberendezés
 - Kerekek és gumiabroncsok
 - Fékezés, fékberendezések, kiegészítő fékek
 - Vezetőfülke, kezelőszerkezet, visszapillantó tükrök, védőfüggöny
 - Leszállásjelző, utas ajtók, indulásjelző, vészjelző
 - Utas tájékoztatók, hangerősítő berendezések, jegykezelők
 - Fűtés, szellőzés, páramentesítés, ablaktörlők
 - Biztosítók, vezérlő-túláram kapcsolók, irányváltó.
- Trolibuszok közlekedése
 - Szolgálatba jelentkezés, szolgálat átadás-átvétel, elindulás, beállítás
 - Megállás megállóhelyen, utasok le és felszállása, elindulás
 - Mozgáskorlátozottakkal szembeni magatartás
 - Sebességek, haladás az úton
 - Jegyárusítás, jegyellenőrzés
 - Végállomások és hírközlő rendszerek.
- Üzemzavarok, rendkívüli események

- Balesetek, események, bejelentési kötelezettségek
- Továbbhaladást akadályozó körülmények, felsővezeték hiba
- Félre állás, járműelhagyás
- Testzárlat, járműhiba, vízzel elöntött úttest
- Késés, elterelés
- Tűz a járművön, utas rosszullét, rongálás, vontatás.

F. Vezetési gyakorlat

Módszertani útmutató

A vezetési gyakorlat egységébe a rutinfeladatok, valamint a forgalmi vezetés feladatai tartoznak. A rutinfeladatok gyakorlása során a tanulók a jármű biztonsági ellenőrzését, üzemeltetését, a jármű feletti uralmat és a jármű vezetésének mechanizmusát sajátítják el. A trolibusz főbb részeinek bemutatásához és a biztonsági ellenőrzés elvégzéséhez a járműkezelési útmutatóban meghatározottakat kell alapul venni.

A rutinfeladatok gyakorlására irányuló foglalkozások megkezdésekor általában, az egyes műveletek megkezdése előtt pedig részletesen ismertetni kell a kapcsolódó munka- és tűzvédelmi szabályokat. A szerkezetek és az elvégzendő műveletek szakoktatói bemutatását követően a tantárgyhoz kapcsolódó elvégzendő-, elmondandó-, megmutatandó vizsgafeladatok a tanuló tevélyes részvételével kerüljenek gyakorlásra.

Balesetveszélyes szerszámokat, készülékeket és mérőeszközöket használni tilos.

A tanulóknak már van „B” kategóriára érvényes vezetői engedélyük, ismerik a személygépkocsik vezetéstechnikáját és a forgalomban is általában megfelelő vezetési gyakorlatot szereztek. Az oktatás súlypontját a trolibusz felépítéséből és vezetéstechnikai sajátosságaiból adódó jellegzetességek adják (a méretek érzékelése, gyorsítóképesség, stb).

Az egyes feladatok a didaktikai alapelvek figyelembevételével egymásra épülnek, de az októnak a helyi sajátosságoknak megfelelően kell megszervezni az egyes foglalkozásokat.

A szakoktató indokolt esetben, a tantervben meghatározott feladatok sorrendjét, tartalmát módosíthatja, ha az oktatás eredményessége szempontjából ez feltétlenül szükséges.

A vezetési gyakorlat óraszám az egyéni előrehaladás ütemétől függően változó lehet. A feladatok a forgalmi vezetés esetében is egymásra épülnek, de a feladatok sorrendjét ott sokkal inkább befolyásolják a tanulók képességei és a helyi forgalmi sajátosságok, mint a rutin vizsgára felkészítő vezetés esetén.

Tárgyi feltételek

- Érvényes forgalmi engedéllyel, járművezető képzésre érvényes oktatójármű-igazolással és érvényes felelősségbiztosítással rendelkező "Tr" kategóriába tartozó jármű, amely az alábbi jellemzőkkel rendelkezik:
 - 2003. év december 1-jét követően oktatásba bevont járművekre vonatkozó előírások:
 - jellemzők:
 - az oktatásra kiírt járatra „Tanuló járat” felirat,
 - vészkapcsoló,
 - oktatói pót-fék vagy oktató által kezelhető üzemi fék,
 - két darab pót-visszapillantó tükör, amely az oktatói ülésből biztosítja a jármű mellett lévő mindkét oldali forgalmi sávra történő hátrálást.
- A biztonsági ellenőrzéshez és üzemeltetéshez kapcsolódó ismeretanyag oktatása során
 - a feladatok végrehajtásához szükséges szerszámok és eszközök.
- A rutin feladatok végrehajtására alkalmas méretű és kialakítású gyakorlópálya az alábbi jellemzőkkel:
 - forgalom elől elzárt terület,
 - szilárd burkolat, mely időjárástól függetlenül, a burkolat deformációja nélkül alkalmas a feladatok gyakorlására,
 - legyen alkalmas – a gyakorlást egyidejűleg végzők számának figyelembevételével – az előírt feladatok biztonságos végrehajtására,

- kulturált WC és kézmosási lehetőség.
- A forgalmi vezetés gyakorlásához a feladatok végrehajtására alkalmas közúti környezet.

Személyi feltételek

A tantárgy oktatásához szükséges képesítés, végzettség:

- „Járművezetési gyakorlat” szakon szerzett közúti járművezető szakoktatói képesítés és „Tr” kategóriára 2009. 12. 01-e előtt érvényesített vezetői engedély, vagy
- 2011. 11. 30-át követően indult közúti járművezető szakoktatói szaktanfolyamon szerzett „Tr” kategóriás kiegészítő közúti járművezető szakoktatói képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély.

Részletes tanterv

Ismeretanyag a biztonsági ellenőrzési, üzemeltetési, utasbiztonsági feladatokhoz

- A trolibusz felépítése
 - Bemutatandó:
 - a gépek, a készülékek,
 - a kéziszerszámok szakszerű használata,
 - tűz- és munkavédelem,
 - a trolibusz főbb szerkezeti egységei,
 - a kocsiszekrény és tartozékai,
 - a trolibusz vázszerkezet, a kocsiszekrény ellenőrzése és karbantartása.
 - Elvégzendő műveletek:
 - az ajtók működésének ellenőrzése, karbantartása,
 - a fűtőberendezés ellenőrzése.
- Az erőforrás, energiatáplálás
 - Bemutatandó:
 - a hajtómotor,
 - a 24 V-os berendezések,
 - a 600 V-os berendezések,
 - a vezérlőkapcsoló,
 - az indítóellenállás.
 - Elvégzendő műveletek:
 - az áramszedő ellenőrzése és karbantartása (csúszórész, terelőlap, stb.),
 - a trolibusz üzembehelyezése,
 - a túláramkapcsoló ellenőrzése,
 - az áramszünetjelző csengő és a nullfeszültségrelé ellenőrzése.
- A villamos-, a világító- és jelzőberendezések
 - Bemutatandó:
 - az akkumulátor és karbantartása.
 - Elvégzendő műveletek:
 - az akkumulátor ellenőrzése szemrevételezéssel,
 - a világító- és jelzőberendezések működtetése, ellenőrzése,
 - a leszállást jelző készülék ellenőrzése,
 - az indulásjelző berendezés ellenőrzése,
 - a vezetékhalózat ellenőrzése, zárlat, vagy szakadás elhárítása, biztosítékcsere, a vészjelző üzemképességének ellenőrzése.

Ismeretanyag a rutin vizsgára felkészítő vezetés órákra

- Elindulás előtti teendők

- a trolibusz vezetőfülke bemutatása,
- a főbb szerkezeti elemek bemutatása,
- járműátvétel, a trolibusz üzembe helyezése.
- Önálló elindulás, megállás
 - egyenletes elindulás,
 - fokozatos gyorsítás,
 - megállás adott pontnál.
- Nyomgyakorlatok
 - sebesség- és iránytartás előremenetben,
 - nyers nyomkövetés,
 - kanyarodás jobbra és balra.
- Sebességtartási gyakorlatok
 - sebesség- és iránytartás,
 - fokozatos fékezés,
 - lassú menet,
 - megállás adott pontnál a járda széle mellett.
- Hátramenet
 - tolatás a járdaszegéllyel párhuzamosan,
 - tolatás a forgalmi sávon belül, tükörhasználattal.
- Megközelítési gyakorlat
 - akadály elöl (rúd a jármű előtt)
 - megállás közvetlenül a rúd előtt,
 - hozzáérés előremenetben,
 - akadály hátul (rúd a jármű mögött)
 - megállás hátramenetben, közvetlenül a rúd előtt,
 - hozzáérés hátramenetben.
- Áthaladás a bóják között
 - folyamatos szlalom menet előremenetben,
 - áthaladás kapubejárón előre- és hátramenetben.
- Megállás buszöbölben
 - a megálló megközelítése, megállás a jelzőtábla vonalában,
 - az ajtók nyitása, zárása (csengő használata),
 - kihajtás a megállóból.
- Váltóállítási gyakorlatok
 - a sebesség megválasztása,
 - a kézifék használata.

Ismeretanyag a forgalmi vezetési órákra

- Vezetés közepes forgalomban
 - vezetés fő- és mellékútvonalakon,
 - az elsőbbségadás technikájának gyakorlása,
 - kanyarodások, finommenet, megállások,
 - áthaladás a váltó alatt,
 - váltóállítás.
- Vezetés nagy forgalomban
 - vezetés fő- és mellékútvonalakon,
 - vezetés jelzőlámpás és rendőri forgalomirányításnál,
 - vezetés egyirányú utcában,
 - vezetés párhuzamos közlekedésben,
 - áthaladás villamosvezeték alatt.

- Vezetés trolibuszjáratok útvonalain
 - minden megállóban megállás, csengő használata, ajtók nyitása, zárása,
 - szűk utcákban való közlekedés, oldaltávolság tartás,
 - utastájékoztató berendezés (mikrofon) használata,
 - felsővezeték rendszer elemeinek figyelése (szigetelt szakaszok ismerete),
 - trolibuszvonalak keresztezése (önkereszteződés).
- Haladás nagy forgalomban
 - menetidő tartása,
 - áramszedő átrakás forgalmi körülmények között.

VI. Vizsgakövetelmények

A. „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás képzés vizsgatárgyai

Vizsgatárgy típusa	Vizsgatárgyak	Vizsgatárgy fajtája
Elmélet	Közlekedési alapismeretek	Szóbeli elméleti vizsga
	Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek	Szóbeli elméleti vizsga
	Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás	Szóbeli elméleti vizsga
	F1-2 számú trolibusz jelzései és forgalmi utasítás	Szóbeli elméleti vizsga
Gyakorlat	Rutin	Gyakorlati vizsga
	Forgalmi vezetés	Gyakorlati vizsga

VII. Vizsgatárgyak vizsgakövetelményei

A vizsgatárgyak felsorolása

A. Közlekedési alapismeretek

A vizsga követelményei

A vizsgázónak 3 vizsgakérdésre (**Szóbeli vizsgakérdések**) kell válaszolnia. A felelet megkezdése előtt elegendő felkészülési időt (kb. 10 perc) kell biztosítani, egy vizsgázó szóbeli feleletére kérdésenként 3-5 perc (összesen 9-15 percet) kell fordítani.

A vizsga ismeretanyaga

A vizsga ismeretanyaga megegyezik a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam „Közlekedési alapismeretek” és „Járművezetés elmélete” című tantárgyainak ismeretanyagával.

Szóbeli vizsgakérdések

1. Hol van elsőbbségük az úttesten áthaladó gyalogosoknak, és mire kötelezett a járművezető az ilyen helyeken?
2. Ismertesse az útkereszteződés előtti besorolás szabályait!
3. A járművezetők általában hogyan becsülik meg a távolságokat és a sebességeket?
4. Ismertesse és magyarázza meg a közúti jelzések logikai értéksorrendjét!
5. Milyen elsőbbségadási kötelezettségei vannak a bekanyarodó trolibusz vezetőjének?
6. Hogyan befolyásolják a különböző időjárési hatások a járművezetői teljesítményt?
7. Hol kell a járművezetőnek fokozottan ügyelnie a gyalogosok biztonságára?
8. Hogyan szabad – és kell – a trolibusszal „kis ívben” bekanyarodnia?
9. Mikor válik az úttest csúszóssá és hogyan kell ilyenkor közlekedni?
10. Melyek a trolibusszal való elindulás szabályai?
11. Hányszor és mikor kell meggyőződnie a balra bekanyarodni szándékozó trolibusz vezetőjének a manőver veszélytelenségéről a bekanyarodás megkezdése előtt?
12. Milyen különleges vezetéstechnikát kíván a nedves, havas, jeges út?
13. Mikor szabad a trolibuszvezetőnek járművét hirtelen fékeznie, és hogyan kell végrehajtania a vészfékezést?
14. Mely feltételek megléte szükséges az előzéshez?
15. Milyen tényezők befolyásolják a trolibusz kormányzását kanyarban?
16. Mit jelent a jobbratartási kötelezettség, és mi annak a „lehetséges mértéke”?
17. Ismertesse a kikerülés szabályait!
18. Mit ért a kerék kúszásán?
19. Hogyan kell a trolibusz sebességét megválasztania a megengedett sebességhatáron belül?
20. Sorolja fel és magyarázza meg a párhuzamos közlekedésre alkalmas úton való közlekedés sajátos tilalmait!
21. Milyen erők hatnak a az út kanyarulatát követő trolibuszra, és mi a biztonságos kanyarvétel vezetéstechnikája?
22. Mit ért abszolút és mit relatív gyorsahajtáson?
23. Ismertesse az „autóbusz forgalmi sáv” közlekedési rendjét!
24. Mit kell meggondolnia, ha le akar mondani az elsőbbségi jogáról?

25. Mi a követési távolság és milyen tényezők befolyásolják annak mértékét?
26. Mikor, milyen lámpákkal kell vagy szabad kivilágítani a trolibuszt?
27. Mi a féktávolság és milyen részei vannak?
28. Mit jelent a bizalmi elv és hogyan kell értelmezni?
29. Mit jelent az elsőbbségadási kötelezettség a járművekkel és a gyalogosokkal szemben?
30. Mi szabja meg a követési távolság mértékét, és milyen hozzávetőleges számításokkal határozható meg?
31. Mi a teendője közúti baleset esetén?
32. Mikor szabad hangjelzést adni?
33. Ismertesse az éjszakai közlekedés veszélyforrásait!
34. Melyek a járművezetés személyi feltételei?
35. Hogyan kell trolibusszal az útkereszteződést megközelítenie?
36. Milyen irányú és nagyságú erők hatnak az utasokra a trolibusz gyorsításánál, fékezésénél, kanyarodásánál?
37. Ismertesse a közlekedésben résztvevőkre vonatkozó általános rendelkezéseket!
38. Mit nevezünk irányváltatásnak és hogyan kell azt végrehajtani?
39. Ismertesse a fékezéssel kapcsolatos baleseti veszélyforrásokat!
40. Milyen feltételekkel vehetnek részt a járművek a közúti közlekedésben?
41. Ismertesse az irányjelzés szabályait!
42. Milyen veszélyekkel kell számolnia a téli időszakban a trolibusz vezetőjének?
43. Mit köteles a trolibuszvezető naponta, az első elindulás előtt ellenőrizni?
44. Hogyan, mikor és milyen módon kell irányjelzést adni?
45. Milyen lehetséges veszélyforrások adódnak a megállóba való beállástól az elindulásig?

A vizsgáztatás személyi feltételei

- 2011.12.01-ét megelőzően szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély vagy
- 2011.11.30-át követően indult közúti járművezető vizsgabiztosi szaktanfolyamon szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi alapképesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély.

A vizsgáztatás tárgyi feltételei

A vizsgáztatás lebonyolítására alkalmas – a vonatkozó építésügyi, közegészségügyi stb. előírásoknak megfelelő – vizsgaterem, melyben valamennyi vizsgázó és a vizsgán közreműködő részére megfelelő ülőhely és asztal (pad) van olyan elrendezésben, hogy a vizsgabiztos könnyen áttekinthesse, ellenőrizhesse a vizsgázók munkáját.

A vizsgáztatás egyéb feltételei

A vizsgára bocsátás feltétele a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam elméleti tantárgyainak igazolt elvégzése.

B. Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek

A vizsga követelményei

A vizsgázónak 4 vizsgakérdésre (**Szóbeli vizsgakérdések**) kell válaszolnia. A felelet megkezdése előtt elegendő felkészülési időt (kb. 10 perc) kell biztosítani, egy vizsgázó szóbeli feleletére kérdésenként 3-5 perc (összesen 12-20 percet) kell fordítani.

A vizsga ismeretanyaga

A vizsga ismeretanyaga megegyezik a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam „Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek” című tantárgyainak ismeretanyagával.

Szóbeli vizsgakérdések

1. Ismertesse a futómű feladatát és rendeltetését!
2. Milyen célokat szolgál a trolibusz 24 V-os kisfeszültségű hálózata és hogyan biztosítja ennek energiaellátását?
3. Ismertesse a trolibusz fűtésberendezéseit!
4. Ismertesse a trolibusz felépítését és főbb szerkezeti egységeit!
5. Ismertesse a trolibusz légkörrendszerét és fékköreit!
6. Mi lehet az oka annak, ha az ajtók nem működnek?
7. A trolibusz milyen berendezései működnek 600 V-ról?
8. Milyen lehetséges váltóállítási módokat ismer?
9. Mi a meghajtó motor feladata?
10. Ismertesse az utastér szellőztetési lehetőségeit!
11. Ismertesse a trolibusznál alkalmazott vontatómotor felépítését és működését!
12. Ismertesse a trolibusz fagymentesítő és vízleeresztő rendszerét!
13. Milyen feladata van a kardántengelynek?
14. Ismertesse a trolibusz áramszedőjének feladatát, működését, felépítését és főbb műszaki jellemzőit!
15. Ismertesse a klímaberendezés szerepét, használatát!
16. Ismertesse a trolibusz légkörrendszerét és fékköreit!
17. Mi a meghajtó motor feladata, milyen meghajtó motorokat alkalmaznak a trolibusznál?
18. Mi a zavarűrlő feladata?
19. Ismertesse a fékezés folyamat végrehajtását a trolibusznál!
20. Mi okozhat kopogást, recsegést a hátsó hídnál?
21. Mit nevezünk akkumulátornak, hogyan csoportosíthatók és milyen akkumulátorokat alkalmazunk a trolibuszoknál?
22. Ismertesse a légsűrítőt és a meghajtását! Honnan veszi észre, hogy a légsűrítő nem működik, és mi ilyenkor a teendője?
23. Milyen rendszerű lehet a trolibuszok ajtónyitó berendezése? Mi a teendője, ha az ajtónyitó berendezés meghibásodik?
24. Ismertesse a lengéscsillapító feladatát! Mi történik, ha a lengéscsillapító meghibásodik?
25. Ismertesse a hátsóhid szerepét és felépítését!
26. Milyen műszaki okokra vezethető vissza az akkumulátor kimerülése?
27. Milyen műszaki okokra vezethető vissza, ha a trolibusz nem indul?
28. Milyen rugótípusokat alkalmaznak a trolibusznál?
29. A trolibusz milyen berendezései működnek 24 V-ról?

30. Ismertesse a trolibusz elektromos rendszerében lévő védőberendezéseket!
31. Milyen okokra vezethető vissza a belső világítás hibái?
32. Ismertesse az utastéri ajtó nyitás-zárás működtetését, ajtó visszanyitás védelmét!
33. Mi a járművezető feladata abban az esetben, ha a légsűrítő nem működik?
34. Mi lehet az oka annak, ha az ajtók nem működnek?
35. Ismertesse a műszerpult kezelőszerveit!
36. Ismertesse a mozgáskorlátozottak részére biztosított technikai lehetőségeket és használatukat!
37. Ismertesse, hogy a járművet milyen feltételek esetén lehet elhagyni a trolibuszvezetőnek!

A vizsgáztatás személyi feltételei

- 2011.12.01-ét megelőzően szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély vagy
- 2011.11.30-át követően indult közúti járművezető vizsgabiztosi szaktanfolyamon szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi alapképesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély.

A vizsgáztatás tárgyi feltételei

A vizsgáztatás lebonyolítására alkalmas – a vonatkozó építésügyi, közegészségügyi stb. előírásoknak megfelelő – vizsgaterem, melyben valamennyi vizsgázó és a vizsgán közreműködő részére megfelelő ülőhely és asztal (pad) van olyan elrendezésben, hogy a vizsgabiztos könnyen áttekinthesse, ellenőrizhesse a vizsgázók munkáját.

A vizsgáztatás egyéb feltételei

A vizsgára bocsátás feltétele a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam elméleti tantárgyainak igazolt elvégzése.

C. Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás

A vizsga követelményei

A vizsgázónak 3 vizsgakérdésre (**Szóbeli vizsgakérdések**) kell válaszolnia. A felelet megkezdése előtt elegendő felkészülési időt (kb. 10 perc) kell biztosítani, egy vizsgázó szóbeli feleletére kérdésenként 3-5 perc (összesen 9-15 percet) kell fordítani.

A vizsga ismeretanyaga

A vizsga ismeretanyaga megegyezik a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam „Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás” című tantárgyainak ismeretanyagával.

Szóbeli vizsgakérdések

1. Hajnali kocsi átvételkor, ha a látási viszonyok nem megfelelőek, mi a trolibuszvezető teendője a baleset megelőzése érdekében?
2. Mire kell vigyáznia álló utasok szállításánál?
3. Milyen előírásokat kell betartania a trolibusz szerelvény javítása vagy ellenőrzése közben?
4. Milyen előírásokat kell betartania az akkumulátortöltő helyiségben?
5. Motortérajtó, szerelvényláda ajtó felnyitása esetén a balesetek megelőzése érdekében milyen biztonsági intézkedésekre van szükség?
6. Forgalmi trolibuszvezető a trolibuszt aknára fel- vagy leviheti-e? Milyen munkavédelmi előírásokat kell betartania?
7. Mikor teheti fel az áramszedőket a munkavezetékre? Ha az előző kocsi áramszedőjét a vezető kezeli, hogyan közelíti meg és milyen távolságra?
8. Mi a teendője üzemi baleset észlelésekor? Mennyi időn belül kell bejelenteni az üzemi balesetet?
9. Milyen öltözékben, lábbeliben kell a trolibuszt vezetni? Vezetheti-e a trolibuszt saruban, papucsban? Indokolja meg a választát!
10. Villamos sérüléssel üzemi baleset során mi a teendő és kit kell értesíteni a balesetet szenvedett elsősegélyben részesítése érdekében?
11. Mit kell ellenőriznie tűzvédelmi szempontból elindulás előtt?
12. A kiírt kocsin „Vigyázz testkötés” tábla van. Mi a teendője?
13. Milyen kéziszerszámokkal szabad javítási, karbantartási munkát végezni munkavédelmi szempontból?
14. Viselhet-e gyűrűt, karórát karbantartási, javítási munka közben? Indokolja meg választát!
15. A szerelőaknák között gyalogosan közlekedik. Mi a legfőbb baleseti veszély?
16. Ki végezhet „A-B” tűzveszélyességi osztályba sorolt tevékenységet „A-B” helyiségben, övezetben? Milyen lehet a dolgozó ruhája ebben a helyiségben?
17. Milyen eszköz segítségével szabad az áramszedőket kezelni? Az automata lehúzó kötelével kezeli az áramszedőket. Mire kell ügyelnie?
18. Milyen elsősegélynyújtást végezne égési sérülés esetén?
19. Mi a teendője, ha az akkumulátor ellenőrzésekor, karbantartásakor sav (elektrolit) fröccsen a bőrre?
20. Mi a teendője halálos, ill. életveszélyes foglalkozási baleset esetén az üzem területén? Ki jogosult a helyszín megváltoztatását, ill. a munka folytatását engedélyezni?
21. Melyek az elsősegélynyújtó felszerelésre és a tűzoltó készülékre vonatkozó üzemeltetési műszaki feltételek a trolibusznál?

22. Mi a teendője elektromos berendezés okozta tűz észlelésekor? Mivel lehet oltani az elektromos tüzet?
23. Milyen előírásokat ismer az erősáramú berendezésekre vonatkozólag (közlekedési útvonal, kezelőhely, stb.)?
24. Milyen tűzoltó berendezést kell elhelyezni sz A, B, C, D tűzveszélyességi osztályba tartozó létesítményekben?
25. Mire kell vigyázni az utasok fel- és leszállásánál? Mikor kezdődhet meg a fel- és leszállás?
26. Mikor kell eltüntetni a gazdasági vezetőnek a dolgozót a munkavégzéstől?
27. Mit nevezünk menekülési útvonalnak? Melyek a közlekedési útra (menekülési útvonal) és kijáratokra vonatkozó előírások?
28. Tűzveszélyes folyadékok (festékek, hígítók, oldószerek) milyen edényben tárolhatók?
29. Hogyan kell telephelyen, nagy forgalmú úton, javítóbázison tolatást végeznie a trolibuszvezetőnek az üzemi baleset megelőzése érdekében?
30. Mi a teendője akkor, ha a trolibusz kigyullad az úton?
31. Ki használhatja a műhelyben lévő gépeket? Miért?
32. Mi a teendője akkor, ha összeütközés következtében személyi sérülés történik?
33. Elektromos tüzek oltására milyen tűzoltó berendezést kell biztosítani?
34. A le- és felszállásnál mikor lehet megadni az indulásjelzést, és mikor nem szabad becsukni a távműködtetésű ajtókat?

A vizsgáztatás személyi feltételei

- 2011.12.01-ét megelőzően szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély vagy
- 2011.11.30-át követően indult közúti járművezető vizsgabiztosi szaktanfolyamon szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi alapképesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély.

A vizsgáztatás tárgyi feltételei

A vizsgáztatás lebonyolítására alkalmas – a vonatkozó építésügyi, közegészségügyi stb. előírásoknak megfelelő – vizsgaterem, melyben valamennyi vizsgázó és a vizsgán közreműködő részére megfelelő ülőhely és asztal (pad) van olyan elrendezésben, hogy a vizsgabiztos könnyen áttekinthesse, ellenőrizhesse a vizsgázók munkáját.

A vizsgáztatás egyéb feltételei

A vizsgára bocsátás feltétele a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam elméleti tantárgyainak igazolt elvégzése.

D. F1-2 számú trolibusz jelzései és forgalmi utasítás

A vizsga követelményei

A vizsgázónak 4 vizsgakérdésre (**Szóbeli vizsgakérdések**) kell válaszolnia. A felelet megkezdése előtt elegendő felkészülési időt (kb. 10 perc) kell biztosítani, egy vizsgázó szóbeli feleletére kérdésenként 3-5 perc (összesen 12-20 percet) kell fordítani.

A vizsga ismeretanyaga

A vizsga ismeretanyaga megegyezik a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam „F1-2 számú trolibusz jelzései és forgalmi utasítás” című tantárgyainak ismeretanyagával.

Szóbeli vizsgakérdések

1. Mire szolgál az F1-2 számú Jelzési és Forgalmi Utasítás?
2. Milyen jelzéseknek és tájékoztatásoknak kell lenniük a trolibuszon?
3. Melyek a trolibusz vezetés személyi feltételei?
4. Milyen fékberendezések vannak a trolibuszon?
5. Mely hatóság tagjai jogosultak a trolibusz vezetőjét ellenőrizni, a felügyeleti teendőket ellátni?
6. Milyen viselkedési szabályokat kell megtartani a forgalmi szolgálatot ellátó trolibusz-vezetőnek?
7. Melyik trolibusz tekinthető testzárlatosnak és ilyen hiba esetén mi a vezető feladata,
8. Ismertesse a trolibusz-rögzítőfékek működését, használatát!
9. Az F1-2 számú Utasítás szerint mit tartalmaz a „Végrehajtási Utasítás” és a „Kezelési Szabályzat”?
10. Mit kell tudni a járatokra vonatkozó küldő jelzésekről?
11. Hogyan kell a vezetőnek viselkednie a trolibusz utasaival szemben?
12. Mit kell tudnia a trolibusz utastéri ajtóiról, azok működéséről, mi a teendője a vezetőnek a távműködtetésű ajtók meghibásodása esetén?
13. Milyen jelzőtáblákat alkalmaznak a trolibusz megállóhelyének jelölésére?
14. Munkamódszer-átadó felügyelet mellett mikor és mennyi ideig kell a trolibusz vezérést gyakorolni?
15. Mit kell tudni a felső vezeték-kereszteződésekről és a váltókról?
16. Mi az eljárás mozgáskorlátozott, illetve látásában korlátozott utas esetén?
17. Milyen az indulási jelzést adó készülék és a haladási irányt jelző elektromos váltójelző berendezés?
18. Hogyan ad utasítást az intézkedésre jogosult feljebbvaló, és mi a teendője a vezetőnek, ha az utasítást sérelmesnek véli?
19. Hogyan kell a trolibusz vezetőjének szolgálatba jelentkeznie?
20. Mi a trolibuszvezető teendője, ha a jármű utasának a rosszullétéről szerez tudomást?
21. Hogyan alakul a munkavállaló felelőssége a rábízott feladatok szabályszerű elvégzéséért?
22. Mit tartalmaz a szolgálatra jelentkezett trolibuszvezető indítási okmánya?
23. Mi a vezető teendője, ha tűz keletkezik a trolibuszon?
24. Az F1-2 számú Jelzési és Forgalmi Utasítás hogyan határozza meg a trolibuszra vonatkozó „abszolút” sebességhatárokat?
25. Mi a célja és feladata a gépkocsivezetők időszakos orvosi alkalmassági vizsgálatának, valamint a rendkívüli alkalmassági vizsgálatnak? Kik küldhetnek rendkívüli alkalmassági vizsgálatra?

26. Milyen módon szabályozták a járművezető jegyárusítását?
27. Sorolja fel, hogy mikor, mely forgalmi járatok minősülnek rendkívülieknek!
28. Közúti baleset esetén milyen intézkedést kell tennie a trolibuszvezetőnek?
29. Hogyan kell eljárnia a vezetőnek az „Utazási feltételeket” megszegő személyekkel szemben?
30. Mi a vezető teendője a menetrendben előírtak megtartása érdekében?
31. Hogyan kell kezelnie a vezetőnek az áramszedőt?
32. Hogyan kell a trolibusszal beállni az úttest szélén lévő jelzőtáblával megjelölt megállóba?
33. Mi a teendője a trolibusz vezetőjének, ha a jármű utasa kártérítési igényt jelent be?
34. Ismertesse a felső vezeték elágazásánál kiépített váltók alatti áthaladás módját!
35. Milyen teendői vannak a vezetőnek, ha a trolibusszal a megállóhelyéről akar elindulni?
36. Forgalmi járatként közlekedő trolibuszvezetőnek milyen esetekben kell bejelentést tennie a forgalomirányításért felelős diszpécser részére?
37. Mikor kell munkára alkalmatlannak tekinteni a szolgálatba lépő trolibuszvezetőt?
38. Milyen kivilágítási szabályokat kell megtartania a vezetőnek, éjszaka és korlátozott látási viszonyok között közlekedő trolibuszon?
39. Mikor és hogyan kell a telephelyre beállni a forgalmi járatként közlekedő trolibusszal?
40. Rendkívüli esemény miatt hogyan kell félreállítani a trolibuszt, és mik ilyenkor a jármű elhagyásának a szabályai?
41. A járművezetési képességre milyen szerek hatnak károsan, és mikor van valaki vezetésre képtelen állapotban?
42. Hogyan kell a trolibusz vezetőjének a szolgálatot átadni, illetve átvenni?
43. Mire szolgál a trolibuszon az áramszünetjelző berendezés?
44. Ismertesse az utasoknak a trolibuszra való le- és felszállásra vonatkozó szabályokat!
45. Ismertesse a dohányzással és a formaruha viselettel kapcsolatos előírásokat!
46. Mire szolgál a trolibusz leszállásjelző berendezése?
47. Mit kell tudni a trolibusz indulásjelző és a hangerősítő berendezéseiről?
48. Hogyan kell a trolibusszal az úton közlekedni?
49. Ismertesse a szolgálati titokra vonatkozó előírásokat!
50. Mire szolgál a kerékkítámasztó és hogyan kell azt használni?
51. Hogyan kell a trolibuszt a telephelyen átvenni és onnan elindulni?
52. A trolibuszvezetői tevékenységgel kapcsolatos rendelkezésekről milyen tájékozási kötelezettsége van a munkavállalónak?
53. Kik jogosultak irányítani és ellenőrizni a forgalmi szolgálatot tevőket?
54. Hogyan kell a trolibusz-megállóhelyről elindulni?
55. Milyen a – biztonságot fokozó – kiegészítő fékek vannak a trolibuszon?
56. Mit kell tudni a baleseti helyszínelésről?
57. Mi a teendője a gépkocsivezetőnek, ha elhagyott tárgyat talál a járművén vagy a munkáltatója működési területén?
58. Mit kell tudnia a trolibusz felső vezetékéről és a váltók állításáról?
59. Milyen előírások vonatkoznak a trolibusz vezetőfülkéjére?
60. Telephelyen kívüli váltás alkalmával hogyan kell a forgalmi járatként közlekedő trolibuszt a kollégájának átadni?
61. Mit kell tudni a trolibusz-vészjelző működéséről?
62. Milyen kialakításúak a trolibuszon elhelyezett hírközlő berendezések?
63. Mi a teendője a trolibuszvezetőnek felső-vezeték hiba, szakítás, kiugrás esetén?
64. A balesettel érintett trolibusz vezetőjének mikor kell helyszínelői intézkedést kérnie?
65. Mit tartalmaz a menetrend, és melyek a trolibusz forgalmi járatok?

66. Mi a vezető teendője, ha a trolibusz visszapillantó tükröi korlátozottá, illetve használhatatlanokká válnak?
67. Mire szolgál a védőfüggöny és az utastérben lévő programozható kijelző berendezés?
68. A balesetet szenvedett trolibusz vezetője önállóan mikor rendezheti az eseményben érintett partnerével a felelősség kérdését?
69. Mi az üzemi fékezés, a vészfékezés és a villamos fékezés? Hogyan kell az ilyen fékezéseket végrehajtani?
70. Mi a vezető teendője, ha a trolibusz rongálását, utasterének a beszennyezését észleli?
71. Mit kell tudnia a trolibuszon elhelyezett hírközlő- és utas-tájékoztató berendezésekről?

A vizsgáztatás személyi feltételei

- 2011.12.01-ét megelőzően szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély vagy
- 2011.11.30-át követően indult közúti járművezető vizsgabiztosi szaktanfolyamon szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi alapképesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély.

A vizsgáztatás tárgyi feltételei

A vizsgáztatás lebonyolítására alkalmas – a vonatkozó építésügyi, közegészségügyi stb. előírásoknak megfelelő – vizsgaterem, melyben valamennyi vizsgázó és a vizsgán közreműködő részére megfelelő ülőhely és asztal (pad) van olyan elrendezésben, hogy a vizsgabiztos könnyen áttekinthesse, ellenőrizhesse a vizsgázók munkáját.

A vizsgáztatás egyéb feltételei

A vizsgára bocsátás feltétele a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam elméleti tantárgyainak igazolt elvégzése.

E. Rutin vizsga

A vizsga követelményei

A rutin vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó a gyakorlati oktatás eredményeként a jármű technikai kezelésében, a manőverezésben, illetve a jármű biztonságos üzemeltetéséhez szükséges ellenőrzési, üzemeltetési és utasbiztonsági műveletekben eljutott-e a jártasság szintjére.

A vizsgázónak a megadott idő alatt a kijelölt biztonsági ellenőrzési, üzemeltetési, utasbiztonsági, illetve technikai kezelési és manőverezési feladatokat kell egymást követő sorrendben végrehajtania.

A vizsga időtartama 30 perc, melyből 25 perc a feladatok végrehajtására biztosított idő.

A rutin vizsgán a kijelölt vizsgatételen szereplő biztonsági ellenőrzési, üzemeltetési, utasbiztonsági feladatokat, illetve három technikai kezelési és manőverezési feladatot kell teljesíteni. Elsőként az R41 számú feladatot kell teljesíteni, majd az R42 és R43 számú feladatok sorrendje a vizsgapálya berendezésétől függően felcserélhető.

Sikertelen a rutin vizsga, ha a vizsgázó

a) a technikai kezelési és manőverezési feladatok vonatkozásában

- bármelyik feladat végrehajtásakor sikertelenséget okozó hibát követett el,
- a meghatározott idő alatt a feladatokat képtelen végrehajtani,

b) a biztonsági ellenőrzési, üzemeltetési, utasbiztonsági feladat vonatkozásában

- a vizsgatételen szereplő feladatot, a szükséges ellenőrzési, karbantartási, szerelési műveleteket nem képes elvégezni,
- szerkezeti rongálódást okoz vagy okozna,
- megszegi a vizsgatevékenységgel kapcsolatos munkavédelmi rendelkezéseket.

A biztonsági ellenőrzési, üzemeltetési, utasbiztonsági vizsgafeladat ismeretanyaga

- B2 - A kocsiszekrény ellenőrzése
 - Nyissa ki, csukja be az utastér és a rakodótér ajtajait!
 - Mutassa meg a vészkijáratokat, ismertesse azok nyitását (működtetését)!
- B8 - A műszertábla; műszerek, ellenőrzőlámpák és kapcsolók
 - Mutassa meg a műszereket, ismertesse feladatukat!
 - Mutassa meg az ellenőrzőlámpákat, ismertesse, hogy melyik mikor és hogyan jelez? Digitális kijelzőn mutassa meg, hogyan tud váltani az egyes üzemmódképernyők között!
 - Mutassa meg a villamos berendezések kapcsolóit!
- B10 - Az ablaktörlő és ablakmosó berendezés
 - Végezze el az ablaktörlő és -mosó működésének ellenőrzését!
 - Ellenőrizze az ablakmosó tartályban a folyadékszintet!
 - Ismertesse, milyen folyadékot kell az ablakmosó tartályba tölteni!
 - Ismertesse a szellőztető- és fűtő- (ha van, a légkondicionáló) berendezés működését!
- B11 - A jármű kötelező tartozékai
 - Mutassa meg az elsősegélynyújtó felszerelést és állapítsa meg a megfelelőségét!
 - Mutassa meg a tűzoltó készüléket, ellenőrizze alkalmasságát!

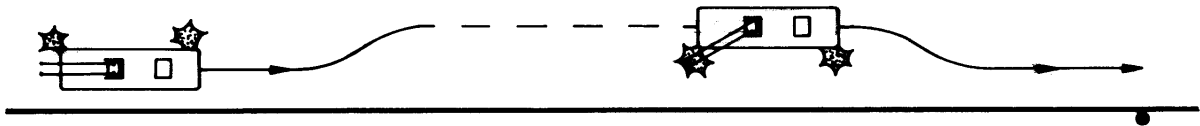
- Mutassa meg a kerékkormányozó ékeket, használatukat és ellenőrizze megfelelőségüket!
- B18 - Az akkumulátor állapotának ellenőrzése, töltése
 - Mondja el az akkumulátor töltésének szabályait és a munkavédelmi előírásokat!
- B20 - Világító- és jelzőberendezések ellenőrzése, biztosítók
 - Végezze el a világító- és jelzőberendezések működésének ellenőrzését (kapcsolók, visszajelző lámpák)!
 - Mutassa meg a biztosítószekrényt és mondja el egy biztosító cseréjét!
- B25 - A gumiabroncs ellenőrzése
 - Ismertesse a gumiabroncsokra vonatkozó jogszabályi előírásokat!
 - Ellenőrizze a gumiabroncs mintázatának mélységét (kopását)!
- B26 - A kormányberendezés ellenőrzése
 - Mutassa meg a kormányberendezés részeit, ellenőrizze holtjátékát!
 - Ismertesse a holtjáték megnövekedésének okait, következményeit és a szükséges teendőket!
- B33 - A légfékberendezés ellenőrzése
 - Mutassa meg a fagymentesítőt, ismertesse feladatát!
 - Mondja el, hogyan kell a fagymentesítőt kezelni!
- B35 - A légfékberendezés ellenőrzése
 - Mutassa meg a szűrőt, a védőszelepet és a levegőtartályokat, ismertesse feladataikat!
 - Ismertesse a tartályok víztelenítését, mondja el, hogy mi a következménye a víztelenítés elmulasztásának!
- B36 - Az üzemi légfékberendezés működésének ellenőrzése
 - Ismertesse a levegőellátó (töltőkör) szerelvényeit, ismertesse feladatukat!
 - A légtartályokat tölts fel az előírt értékre, ellenőrizze a levegőnyomást és tömítettséget a töltőkörben!
 - Ismertesse, hogy mennyi a feltöltési idő hibátlan üzem esetén!
 - Ismertesse a fékezőkör szerelvényeinek feladatát!
 - Ellenőrizze a fékezőkör tömítettségét!
 - Ellenőrizze a nyomásesést (levegőfogyasztás) egy teljes fékezéskor, mondja el mi lehet a nagy (levegőfogyasztás) nyomásesés oka!
- B38 - A rögzítő fék működésének ellenőrzése
 - Ismertesse a rögzítő fék szerelvényeinek feladatát!
 - Ellenőrizze a rögzítő fék működését (rögzítés, oldás)!
 - Végezze el a rögzítő fék működtetését (rögzítés, oldás), ismertesse a rögzítő fék működésével kapcsolatos hatósági előírásokat!
- B43 - Az áramszedő
 - Végezz el az áramszedő ellenőrzését!
- B44 - A hajtómotor
 - Mutassa meg a hajtómotort, a vezérlőkapcsolót és az indító-ellenállást!
 - Végezze el a trolibusz üzembe helyezését!
- B45 - Az irányváltó
 - Mutassa meg az irányváltó kezelését!
- B46 - A túláramkapcsoló
 - Végezze el a túláramkapcsoló ellenőrzését!
 - Ismertesse a járművezető feladatát, ha a túláramkapcsoló az elektromos berendezések áramkörét megszakítja!
- B47 - A nullfeszültségrelé, áramszünetjelző

- Ismertesse a nullfeszültségrelé feladatát!
- Végezze el az áramszünetjelző csengő működésének ellenőrzését!
- Ismertesse a vezető feladatát az áramszünetjelző meghibásodása esetén!

A technikai kezelési és manőverezési vizsgafeladatok ismeretanyaga

• R41 – A trolibusz elindítása - haladás – célmegállás

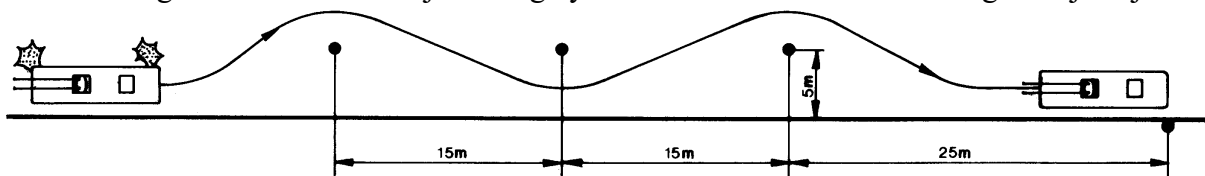
Az indulás helyét, illetve a megállásig megteendő útszakaszt úgy kell megválasztani, hogy a vizsgázó az előírt sebességre felgyorsíthasson.

- Követelmény
 - A vizsgázó a trolibusz üzembe helyezése, a légtartály és fékezőnyomás ellenőrzése, irányjelzés, körültekintés után a kézifék kiengedése mellett, egyenletesen, rángatás mentesen induljon el a járdaszegély mellől.
 - Gyorsítson fel 20-25 km/h sebességre, majd a megállási szándékának jelzése után egyenletesen lassítva gördüljön a járdaszegély mellé, és álljon meg a megadott helyen. Megállás után rögzítse a trolibuszt.
- Sikertelenséget okoz az alábbi hibák bármelyikének elkövetése:
 - féklevető- és fékezőnyomást (légfék vagy levegőrásegítés esetén) vagy az üzemi fék működését (fékpróba) elmulasztja ellenőrizni (első elindulás esetén);
 - nem képes az előírt sebességre felgyorsítani;
 - a járművel felhajt a járdára, járdaszegélyre, útpadkára, vagy annak imitációjára;
 - járdaszegélytől 30 cm-nél távolabb áll meg;
 - irányjelzést elmulasztja;
 - körültekintést elmulasztja;
 - rögzítő féket nem használja megálláskor;
 - balesetveszélyes manővere miatt a szakoktatónak, vagy a vizsgabiztosnak közbe kell avatkoznia (akár csak szóban is).

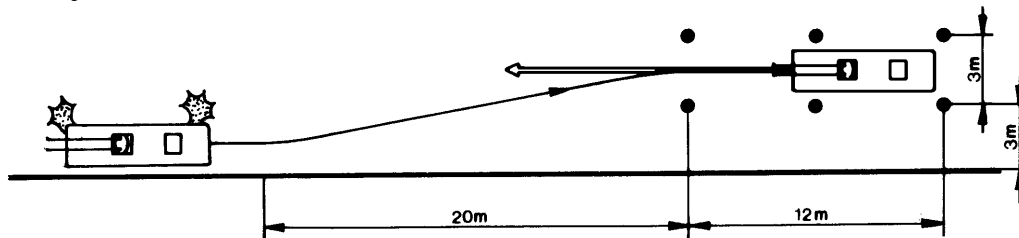
• R42 – Szlalom menet előre – beállítás megállóhelyhez

Az indulás helyét (az első bójától való távolságot) úgy kell megválasztani, hogy a Vizsgázó a trolibuszal a járdaszegély mellől elindulva a feladatot végre tudja hajtani.

- Követelmény
 - A vizsgázó a trolibuszal a járdaszegély mellől irányjelzés és körültekintés után, induljon el a kijelölt pályán. A bóják között egyenletes sebességgel, (manőver fokozat) a sebességgel összehangolt kormányzással folyamatosan haladjon előre, majd irányjelzés és körültekintés után álljon meg a megállóhelyet jelző bójánál a járdaszegély mellett, azzal párhuzamosan kb. 30 cm-en belül. A trolibusz homlokfala a megállóhelyet jelző bója vonalában legyen.

- A bóják közötti manőverezés közben az irányjelzőt nem kell használni
- Sikertelenséget okoz az alábbi hibák bármelyikének elkövetése:
 - bóját, láncot érint, azok síkjába belóg, a kijelölt, előírt pálya területét elhagyja;
 - irányjelzést elmulasztja;
 - körültekintést elmulasztja;
 - a járművel felhajt a járdára, járdaszegélyre, útpadkára, vagy annak imitációjára;
 - nem képes megállni a kért/kijelölt helyen (vonal, tábla, bója);
 - megállásra, korrigálásra kényszerül;
 - rögzítő féket nem használja megálláskor;
 - balesetveszélyes manővere miatt a szakoktatónak, vagy a vizsgabiztosnak közbe kell avatkoznia (akár csak szóban is).
- **R43 - Beállítás folyosóba – hátramenet 20 méter hosszú, egyenes szakaszon**
Az indulás helyét úgy kell meghatározni, hogy a vizsgázó a járdaszegély mellől indulva, sávváltoztatással a járdaszegéllyel párhuzamosan kialakított folyosóba behajthasson.

- Követelmény
 - A vizsgázó a trolibuszal irányjelzés és körültekintés után induljon el a járdaszegély mellől, és egyenes sebességgel hajtson be a folyosóba, majd álljon meg. Irányváltás után kellő körültekintéssel induljon el. Haladjon folyamatosan az előírt útszakaszon, és eközben a visszapillantó tükrökből ellenőrizze a trolibusz mozgását, a manőver helyességét, majd álljon meg és rögzítse a járművet.
 - A feladat csak kijelölt biztosító személy közreműködése mellett végezhető el.
- Sikertelenséget okoz az alábbi hibák bármelyikének elkövetése:
 - bóját, láncot érint, azok síkjába belóg, a kijelölt, előírt pálya területét elhagyja;
 - körültekintést elmulasztja;
 - irányjelzést elmulasztja;
 - rögzítő féket nem használja megálláskor;
 - balesetveszélyes manővere miatt a szakoktatónak, vagy a vizsgabiztosnak közbe kell avatkoznia (akár csak szóban is).

A vizsgáztatás személyi feltételei

A vizsgatárgy vizsgáztatásához szükséges képesítés, végzettség:

- 1995.07.01. előtt szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés „GY” szakra és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély, vagy
- 1995.07.01. és 2011.11.30. között szerzett, gyakorlatra érvényes vizsgabiztosi képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély, vagy

- 2011.11.30-át követően indult közúti járművezető vizsgabiztosi szaktanfolyamon szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi alapképesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély.

A vizsgáztatás tárgyi feltételei

- Érvényes forgalmi engedéllyel, járművezető képzésre érvényes oktatójármű-igazolással és érvényes felelősségbiztosítással rendelkező "Tr" kategóriába tartozó jármű, amely az alábbi jellemzőkkel rendelkezik:
 - 2003. év december 1-jét követően oktatásba bevont járművekre vonatkozó előírások:
 - jellemzők:
 - az oktatásra kiírt járatra „Tanuló járat” felirat,
 - vészkapcsoló,
 - oktatói pótfék vagy oktató által kezelhető üzemi fék,
 - két darab pót-visszapillantó tükör, amely az oktatói ülésből biztosítja a jármű mellett lévő mindkét oldali forgalmi sávra történő hátralátást.
- A közlekedési hatóság által előzetesen kijelölt vizsgapálya, amely az alábbi jellemzőkkel rendelkezik:
 - szilárd burkolat,
 - forgalom elől elzárt terület,
 - vizsgabiztosi szoba,
 - váróhelyiség (szakoktatók és a vizsgázók részére),
 - fűtés, világítás, WC, kézmosási lehetőség,
 - a feladatok végrehajtásához szükséges műanyag oszlopok, láncok.

A vizsgáztatás egyéb feltételei

A vizsgára bocsátás feltétele a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam valamennyi elméleti vizsgatárgyának sikeres teljesítése, valamint a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam vezetési gyakorlat tantárgyából a rutin vizsgára felkészítő vezetésre előírt minimális óraszám igazolt elvégzése.

F. Forgalmi vezetés

A vizsga követelményei

A forgalmi vezetés vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó

- rendelkezik-e a trolibusz biztonságos közlekedéséhez szükséges ellenőrzési ismeretekkel,
- a trolibusz technikai kezelésében és a manőverezési feladatok végrehajtásában eljutott-e az önálló, biztonságos és környezetkímélő közlekedéshez szükséges jártasság szintjére,
- gyakorlottsága, helyzetfelismerése, közlekedési látása, manőverezési képessége megfelel-e a közúti forgalomban történő önálló, biztonságos és környezetkímélő közlekedés követelményeinek.

A vizsgázónak rendelkeznie kell az önálló közúti közlekedéshez szükséges jármű feletti uralommal. A vizsgabiztos a forgalmi vizsgán a különböző forgalmi helyzetekben a vizsgázó jármű feletti uralmát, járművezetői teljesítményét azon a szinten értékeli, ami a kezdő járművezetőtől a saját és a közlekedés többi résztvevőjének biztonsága érdekében elvárható.

A forgalmi vezetés vizsga időtartama 50 perc, melyből a vizsgázónak a közúti forgalomban járművet vezetnie 40 percen keresztül kell.

A forgalmi vezetés vizsga során a vizsgázónak

- a vizsga elején el kell végeznie a jogszabályban kötelezően előírt, a járművön végrehajtandó ellenőrzéseket, napi első elindulás előtti teendőket (**Elindulás előtti teendők**),
- a vizsgáztatás eljárásrendjének megfelelő módon kijelölt vizsgaútvonalon elindulva a szakoktató tájékoztatása, útirány meghatározás alapján a forgalmi szabályok betartása mellett önállóan kell a közúti forgalomban járművet vezetnie 40 percen keresztül (**Forgalmi vezetés a közúti forgalomban**), melynek során a teljes vizsgaidő alatt a jelen vizsgakövetelményekben meghatározott manőverezési feladatokat sikeresen végre kell hajtania (**Manőverezési feladat**):
 - váltóállítás,
 - megállóhelyre való be- és kiállás.

A vizsgabiztos hibavonallal jelöli az azonnali sikertelenséget nem okozó hibásan végrehajtott manővereket. A vizsgabiztos a vizsga eredményeként „Megfelelt” vagy „Nem felelt meg” minősítést ad.

Sikertelen a forgalmi vizsga, ha

a) vizsgázó az alábbi hibák valamelyikét elköveti:

- közlekedési szabályt sért;
- a KRESZ szerinti ellenőrzést nem képes elvégezni;
- veszélyhelyzetet teremt, vagy balesetet okoz;
- meghatározott feladatot a második javítás után sem képes a megfelelő módon végrehajtani;
- féklevégő- és fékezőnyomást nem ellenőrzi elindulás előtt;
- üzemi fék hatásosságának ellenőrzését elmulasztja;
- irányjelzést vagy a körütekintést elmulasztja;
- a tervezett haladási iránnyal ellentétes irányba a járművel több, mint 50 cm-t elgurul;

- balesetveszélyes manővere miatt a szakoktatónak be kell avatkoznia;
- figyelmét a technikai kezelés elvonja a forgalomtól;
- a forgalom ritmusát nem képes felvenni, akadályozza a forgalmat, vagy a vizsga időtartama alatt túlnyomórészt indokolatlanul lassan halad;
- rendszeresen kis követési távolságot tartva, zavarja az előtte haladót;
- sebessége megtévesztő az elsőbbségadás tekintetében;
- egyenrangú útkereszteződésbe úgy hajt be, hogy elsőbbségadási kötelezettségének nem tudna eleget tenni (fékkészlet hiánya);
- durva fékezéssel áll meg az úttesten áthaladó gyalogosok előtt;
- gyorshajtást, vagy relatív gyorshajtást követ el;
- nem képes folyamatosan kormányozva irányítani a járművet;
- elveszti a jármű feletti uralmát;
- felhajt a járdára (már egy kerékkal is) a járművel;
- a tengelykapcsoló pedált (kart) indokolatlanul benyomja, nem biztonságosan kanyarodik;
- a menetirány szerinti bal oldalt indokolatlanul vagy szabálytalanul igénybe veszi;
- a besorolást, sávváltoztatást szabálytalanul, figyelmetlenül hajtja végre;
- az útkereszteződésben nem követi a forgalmi sávját;
- elsőbbségadási kötelezettségének nem tesz eleget;
- nem ismeri fel a közlekedési helyzetet;
- nem a közúti jelzéseknek megfelelően közlekedik;
- nem megfelelően reagál a gyalogosok viselkedésére;
- a forgalmi helyzetekről nem tájékozódik, figyelmetlen;
- rendszeresen akadályozza a forgalmat;
- megtévesztő irányjelzést ad;
- a megkülönböztető jelzést használó járművet nem veszi észre, vagy arra nem megfelelően reagál;
- rendszeresen hirtelen, blokkolva fékez (a lassulást nem érzékeli), képtelen egyenletes lassításra;
- várakozás céljából történő megálláskor a rögzítő fékkel nem rögzíti a járművet (járműszerelvényt);
- rendszeresen hirtelen, blokkolva fékez (a lassulást nem érzékeli), az álló utasok elesnének;
- a megállóhelyen nem áll meg, azt kihagyja;
- a körültekintést elmulasztja, a jobb oldali, valamint az utastér felé néző visszapillantó tükörbe nem tekint be;
- nem képes a megállóhelyet jelző táblánál, csak annak elhagyása után megállni;
- megállóban a járművet nyitott ajtóval hagyja elgurulni;
- a megállóhelyen való megálláskor a járművet a rögzítő fékkel nem rögzíti;
- a megállónál az úttesten lévő vízzel a megállóhelyen várakozó utasokat beszennyezi;
- a jelzőcsengő megszólalása után nyitott ajtóval indul el az autóbusszal;
- meghatározott feladatot második javítás után sem képes a megfelelő módon végrehajtani;

b) az a) pontban nem említett egyéb hibából – amelyeket a vizsgabiztos egyenként hibavonallal jelöl – tíznél többet követ el.

A vizsga ismeretanyaga

A gyakorlati oktatás eredményeként megtanult, a trolibusz biztonságos közlekedéséhez szükséges ellenőrzési és technikai kezelési ismeretek, továbbá az önálló, biztonságos, környezet-kímélő, szabályszerű közúti forgalomban történő közlekedés.

A vizsgázónak a közúti közlekedés szabályaiban előírt elindulás előtti ellenőrzéseket végre kell tudni hajtania a trolibuszon, rendelkeznie kell az önálló közúti közlekedéshez szükséges jármű feletti uralommal.

Elindulás előtti teendők

- Ellenőrzési feladatok
 - Követelmény
 - A vizsgázó a trolibusz üzembe helyezése után végezze el a kötelezően előírt ellenőrzéseket (rendszámtábla, gumiabroncsok, kormányberendezés, világító- és fényjelző berendezések, fékberendezések, fékhatás ellenőrzése a jármű elindításával és megállításával is).
 - A vizsgázó helyezkedjen el megfelelően a gépkocsiban, állítsa be az ülést és a visszapillantó tükröket, kapcsolja be a biztonsági övet.
 - Hibavonalat kell adni az alábbi hiba elkövetése esetén
 - KRESZ szerinti ellenőrzések egyszeri figyelmeztetéssel.

Manőverezési feladat

- M11 - Váltóállítás
 - Követelmény
 - A vizsgázó a trolibuszsal a vizsgautvonalon (vonalszakaszon) legalább egyszer végezzen el váltóállítást. A vizsgázó a váltót a forgalmi utasításban meghatározott sebességgel közelítse meg, és a megadott irányba állítsa át a váltót, a szabályzatnak megfelelően, majd át kell haladnia a váltó alatt úgy, hogy a visszapillantó tükörből győződjön meg a helyes irányról.
 - Hibavonalat kell adni az alábbi hiba elkövetése esetén
 - a váltóállítást elsöre nem tudja végrehajtani (2 hibavonal).
- M10 - Megállóhelyre való be- és kiállítás
 - Követelmény
 - A vizsgázó a trolibuszsal a megfelelő irányba húzódva irányjelző használata mellett, egyenletes lassítással álljon be a vizsgautvonalon (vonalszakaszon) lévő összes trolibusz-megállóhelyre a járdával párhuzamosan úgy, hogy a trolibusz homlokfala a megállóhelyet jelző táblánál legyen.
 - A trolibusznak a járdaszegélytől való távolsága 30 cm-nél nem lehet több.
 - A megállóhelyen a megállás után az utastér ajtajait nyissa ki. A jelzőcsengő használata mellett zárja az utastér ajtajait. Irányjelzés és kellő körültekintés (a jobb oldali, valamint az utastér felé néző tükrökbe is belepillantva) után álljon ki a trolibuszsal a megállóhelyről.
 - A feladat végrehajtása során megfelelő tájékoztatást kell adni az „utas-tájékoztató berendezés” használatával.
 - Hibavonalat kell adni az alábbi hibák elkövetése esetén
 - járdaszegélynek hajt;
 - nem a megállóval párhuzamosan áll meg;
 - a fel- és leszállásra szolgáló ajtók zárt állapotát nem ellenőrzi;
 - a jármű homlokfala nem a megállóhelyet jelző táblával egy vonalban van (az eltérés több, mint 30 cm);

- járdaszegélytől 30 cm-nél távolabb áll meg;
- fékpedált (fékkart) nem a szükséges erővel nyomja, fékezőerőt nem képes módosítani, lassítása nem egyenletes.

Forgalmi vezetés a közúti forgalomban

- Egyenletes lassú indítás, gyorsítás
 - Követelmény
 - A vizsgázó a trolibusz üzembe helyezése után ellenőrizzé a féklevégő- és fékezőnyomást.
 - A szükséges berendezéseket, jelzéseket használva az ajtók zárása után körültekintően, határozottan, egyenletesen induljon el a trolibusszal.
 - A kezelő vonalon hajtson ki a kijelölt vizsgaútvonalra. A telephelyről az úttestre történő kihajtáskor az úttesten haladó járműveken kívül a gyalogosoknak (kerékpárúton haladóknak) is elsőbbséget kell adni, valamint irányjelzést kell adnia a forgalomba való bekapcsolódás irányának megfelelően.
 - A forgalomban a forgalmi viszonyoktól függően gyorsítson, és megfelelő tempóval haladjon.
 - A forgalmi okból történt megállás utáni újraindulás előtt a továbbhaladás veszélytelenségéről meg kell győződni. Kézifékkal rögzített trolibusszal való elindulásakor a kéziféket úgy kell kiengedni, hogy a trolibusz ne guruljon el.
 - Hibavonalat kell adni az alábbi hibák elkövetése esetén
 - a biztonsági övet nem csatolta be;
 - jármű motorját nem képes beindítani;
 - a pedálokat, a kormányt, a kéziféket nem összehangoltan, nem a forgalmi helyzetnek megfelelően kezeli. (Rángat, lefullad).
- Haladási sebesség megválasztása
 - Követelmény
 - A vizsgázó a trolibusszal a forgalomba való bekapcsolódás után egyenletesen és dinamikusán gyorsítva vegye fel a forgalom ritmusának megfelelő sebességet, de ne lépje túl a járművére és az útvonalra megengedett legnagyobb sebességet.
 - Vegye figyelembe a forgalmi, időjárási, az út- és látási viszonyokat, továbbá a trolibusz sajátosságait, legyen figyelemmel az utasokra. Az igénybe vett úttest mérete, burkolata, útburkolati jelek, jelzőablák, jelzőfények, villamossínek, váltók figyelembevételével válassza meg a sebességet.
 - Mindig olyan sebességet válasszon, hogy a trolibusz mozgása a közlekedés többi résztvevőjében ne keltsen bizonytalanságot cselekvési szándéka felől. Tartson biztonságos követési- és oldaltávolságot.
 - A vizsgázó vezetés közben a kezelő és irányító berendezéseket a forgalmi helyzetnek, az elvégzendő manővernek megfelelően összehangoltan kezelje.
 - Érzékelje a pedálokra gyakorolt erők hatását, azokat szükség szerint tudja módosítani.
 - A vizsgázó a trolibusszal az útkereszteződéseket olyan sebességgel közelítse meg, hogy ha szükséges, eleget tehessen elsőbbségadási kötelezettségének, és e tekintetben másokat a jármű sebességével ne téveszteszen meg.

- Főútvonalon vagy védett útvonalon haladva az útkereszteződésnél körültekintéssel kell vezetni, felkészülve arra, hogy esetleg lassítani és fékezni kell, vagy irányváltoztatást kell végezni, a főútvonalra vagy védett útvonalra kihajtó vagy arról lehajtó jármű miatt.
 - Kijelölt gyalogos átkelőhely közelében, és ahol a gyalogosok közlekedésére számítani lehet, a vizsgázó a trolibusszal úgy haladjon, hogy meg tudjon győződni arról, hogy közlekednek-e ott gyalogosok, vagy várható-e, hogy a trolibusz odaérkezéséig az úttestre lépnek. Szükséges mértékben csökkentse a sebességet, figyelje a gyalogosokat, ha indokolt, további lassítással vagy megállással tegyen eleget elsőbbségadási kötelezettségének.
 - A trolibusz mozgása legyen összhangban elsőbbségadási szándékával.
- Hibavonalat kell adni az alábbi hibák elkövetése esetén
 - nem a forgalmi viszonyoknak megfelelően gyorsít, lassít, vezetése „darabos”;
 - nem a forgalmi-, időjárási-, látási- és útviszonyoknak, valamint a jármű sajátosságainak megfelelő sebesség (indokolatlanul lassan halad);
 - helytelen követési, vagy oldaltávolság a forgalomban, vagy forgalmi okból megállás során;
 - a váltó megközelítése nem megfelelő.
- Nyomtartás, irányváltoztatás, kanyarodás
 - Követelmény
 - A vizsgázó a trolibusszal a számára megadott útszakaszon az arra vonatkozó közlekedési szabályok és forgalmi utasítások figyelembevételével, a jobbratartás szabályát ésszerűen alkalmazva, továbbhaladási szándékának megfelelő nyomvonalon haladjon. A választott forgalmi sávon belül a forgalom ritmusát vegye fel. Cél érthető mozgása, nyomtartása mindig legyen összhangban a cselekvési szándékával.
 - Legyen előrelátó, kísérje figyelemmel a forgalom többi résztvevőjét (mögöttes forgalmat is), azok mozgását. Illeszkedjék be a kialakult forgalom rendjébe.
 - A sávváltoztatásokat irányjelzéssel, kellő körültekintés mellett (a mögöttes és az igénybe veendő sáv forgalma, valamint a jármű melletti forgalom figyelésével), a megfelelő sebesség megválasztásával határozottan kell végrehajtani.
 - A kikerülést, előzést kellő körültekintés után – ha irányváltoztatással jár – jelezve, megfelelő szögben kihúzódva, határozottan hajtsa végre.
 - Az előzendő jármű mellett, illetve a kikerülendő álló jármű vagy egyéb akadály és a gyalogosok mellett biztonságos oldaltávolságot tartson.
 - A biztonságos oldaltávolság megválasztásakor vegye figyelembe a saját, és a közlekedési partnerek járműveinek sebességét, az úttesten haladó gyalogosok mozgását, a járművek menettulajdonságait és egyéb jellemzőit (pl. pótkocsis szerelvény, állati erővel vont jármű, egy nyomon haladók, stb.), az út-, időjárási és látási viszonyokat (síkos, sáros út stb.).
 - A kanyarodásokat a kanyarodás szabályainak betartásával, a közúti és egyéb jelzések figyelembevételével hajtsa végre. Kanyarodási szándékát kellő körültekintés után előbb jelezze, és csak az-után fékezzen, il-

- letve készüljön fel a manőverre. Vegye figyelembe az útkereszteződés és a közlekedő járművek jellemzőit.
- Kanyarodáskor a kormánykereket folyamatosan, ha szükséges egymást váltó kezekkel a kanyar ívének és a trolibusz sebességének megfelelően forgassa.
 - Útkereszteződés előtt a forgalmi rendet figyelembe véve a kanyarodási szándékának megfelelően soroljon be. Ha a besorolás irányváltoztatással (sávváltoztatással) jár, azt az ide vonatkozó szabályok betartásával hajtsa végre.
- Hibavonalat kell adni az alábbi hibák elkövetése esetén
 - kormányfogása, iránytartása bizonytalan, helytelen, merev;
 - jobbra tartás okán a parkoló járműveket „szlalomozva” kerülgeti;
 - szabályos területen, de helytelen íven kanyarodik;
 - helytelenül fék, irányjelző sorrendet használ;
 - mögöttes és a jármű melletti forgalmat nem rendszeresen ellenőrzi;
 - kihúzóadás meredeken, hirtelen kormánymozdulattal (kikerülés, előzés, sáv változtatás során);
 - az előtte lévő akadályt nem veszi kellő időben észre;
 - kanyarodásra kínálkozó alkalmat nem használja ki;
 - besorolás késve;
 - úttesten lévő vizet, sarat, gyalogosra, kerékpárosra fröcsköli.
 - Helyzetfelismerés, közúti jelzések figyelembevétele, jelzések adása, észlelése
 - Követelmény
 - A vizsgázó ismerje fel az úttest típusát, forgalmi rendjét, a rá vonatkozó közúti és egyéb (pl.: váltójelző) jelzéseket, és azoknak megfelelően közlekedjen a trolibusszal.
 - Útkereszteződéshez közeledve tudnia kell, hogy haladási irányának megfelelően mi szabályozza az áthaladási elsőbbséget, a besorolást, a jobbra vagy balra bekanyarodást.
 - A helyzet gyors áttekintésével győződjön meg arról, hogy kinek és hogyan (lassítással vagy megállással) kell elsőbbséget adni.
 - Elsőbbséggel rendelkező útvonalon, az útkereszteződés felé haladva fel kell ismernie, hogy elsőbbsége van. Az elsőbbségről lemondhat a vizsgázó, ha ezzel a forgalom többi résztvevőjén vagy szorult helyzetbe került közlekedési partneren segíteni lehet. Le kell mondani az elsőbbségről minden olyan esetben, amikor balesetveszélyt vagy balesetet kell megelőzni, illetőleg elhárítani.
 - Ha az útkereszteződésben forgalomirányítás van, és a forgalmat rendőr irányítja: jelzéseinek megfelelően kell cselekedni. Ha a forgalmat fényjelző készülékkel irányítják, a Vizsgázó zöld jelzésnél győződjön meg arról, hogy az áthaladási, kanyarodási lehetőség valóban biztosított-e.
 - Tudnia kell, hogy mi a különbség a kör és a nyíl alakban világító zöld jelzés között, mi a teendője jobbra és balra kanyarodás esetén.
 - Sárga jelzésnél a trolibusszal álljon meg, ha a jelzést féktávolságon kívül kapja és a kereszteződés előtt biztonságosan meg tud állni.
 - Ha a jelzést féktávolságon belül kapja, törekedjen a kereszteződés mielőbbi elhagyására.
 - Piros jelzésnél álljon meg.
 - Piros-sárga jelzés esetén trolibusszal a kereszteződéshez közeledve – a közlekedési partnerek mozgását is figyelve – sebességét tartva (esetleg

csökkentve) várja ki a zöld jelzést, és ha lehet, megállás nélkül folytas-
sa útját. Álló járművel készüljön fel az indulásra, hogy zöld jelzésre
egyenletesen, rángatás mentesen tudjon elindulni.

- Villogó sárga jelzésnél fokozott óvatossággal és körültekintéssel köze-
lítse meg trolibusszal a veszélyes helyet vagy útkereszteződést.
- A veszély jellegétől függően cselekedjen, készüljön fel az esetleges
megállásra is!
- Amennyiben az útkereszteződésben a forgalmat nem irányítják, a főút-
vonal és az elsőbbséget szabályozó táblák az irányadók. Ha az útke-
reszteződés előtt „Állj! Elsőbbségadás kötelező” tábla van, megállásra
felkészülten kell a kereszteződést megközelíteni.
- Meg kell állni a kötelező megállás helyét jelző vonalnál (a vonal előtt),
annak hiányában az útkereszteződésbe való behajtás előtt. A keresztező
járműforgalom elsőbbségének biztosítása után – kellő körültekintéssel
kell elindulni.
- Meg kell győződni, hogy a védett útvonalon haladnak-e járművek, és
elsőbbségüket – szükség esetén – ismételt megállással is meg kell adni.
A kötelező megállás helyét jelző vonal hiányában ott kell megállni,
ahonnan a keresztező forgalmat már látja, de nem zavarja (illetőleg
akadályozza), és az elsőbbség megadása után biztonságosan folytathatja
útját.
- Ha az útkereszteződés előtt „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla van, a
kereszteződést úgy kell megközelíteni, hogy a keresztező járműfor-
galom és a kijelölt gyalogos átkelőhelyen haladó gyalogosok számára –
ha kell megállással is – elsőbbséget tudjon adni.
- Kijelölt gyalogos átkelőhely felé a trolibusszal úgy haladjon, hogy
szükség esetén megállással is biztosítani tudja a gyalogosok elsőbbsé-
gét, és e tekintetben őket a jármű sebességével ne tévessze meg. A kije-
lölt gyalogos átkelőhelyen való áthaladáskor, illetve a megállás utáni
elinduláskor a gyalogosok és a trolibusz között – a gyalogosok folya-
matos haladására számítva – mindig kellő és biztonságos oldaltávolság
legyen.
- Fokozott figyelemmel kísérje mozgásukat, magatartásukat, csak akkor
gyorsítson, ha a kijelölt gyalogos átkelőhelyet, a „gyalogosok vonalát”
elhagyta.
- A vizsgázó alkalmazza a jármű kivilágítására vonatkozó előírásokat. Az
irányjelző működéséről az ellenőrző lámpa (hang) segítségével kell
meggyőződni, majd figyelni, hogy azt mások is észrevették-e, és a jel-
zésre megfelelő módon reagáltak-e.
- Ha a vizsgázó az elsőbbségéről lemond, vagy gyalogosokat enged át
maga előtt, a trolibusszal úgy mozogjon, hogy az összhangban legyen
az elsőbbségadási szándékával. A vizsgázónak észre kell vennie a köz-
lekedő partnerek hang-, fény- vagy kézjelzését.

○ Hibavonalat kell adni az alábbi hibák elkövetése esetén

- a kereszteződés előtt – a körülményekhez képest – túlságosan távol
kezd lassítani;
- közlekedési helyzetet lassan ismeri fel;
- forgalmi okból nem célszerű helyen áll meg a helyzet felismeréshez;
- közúti jelzésekre kissé késve, de helyesen reagál;
- járdán lévő gyalogosokat az úttestre „csalogatja”;

- irányjelzés nem kellő időben, vagy nem kellő ideig;
 - nem győződik meg arról, hogy jelzéseit észlelték-e a közlekedő partnerek;
 - közlekedési partnerek jelzéseire nem megfelelően reagál (lassan, de még időben reagál);
 - járművek kivilágítására vonatkozó előírásokat NEM, vagy helytelenül alkalmazza.
- Lassítás, megállás
 - Követelmény
 - A vizsgázó a trolibuszt mindig az út-, időjárási, látási és forgalmi viszonyoknak megfelelően lassítsa. A lassítást gördülő fékezéssel hajtja végre.
 - Kerülje a hirtelen fékezéseket, törekedjen a megfelelő időben kezdett egyenletes lassításra, a lökésmentes megállásra.
 - A megállóhelyre való beálláskor kellő körültekintés mellett kapcsolja az irányjelzőt, és csak ezután kezdjen fékezni.
 - Hibavonalat kell adni az alábbi hibák elkövetése esetén
 - fékpedált (fékkart) nem a szükséges erővel nyomja, fékezőerőt nem képes módosítani, lassítása nem egyenletes.

A vizsgáztatás személyi feltételei

A vizsgatárgy vizsgáztatásához szükséges képesítés, végzettség:

- 1995.07.01. előtt szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés „GY” szakra és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély, vagy
- 1995.07.01. és 2011.11.30. között szerzett, gyakorlatra érvényes vizsgabiztosi képesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély, vagy
- 2011.11.30-át követően indult közúti járművezető vizsgabiztosi szaktanfolyamon szerzett közúti járművezetői vizsgabiztosi alapképesítés és érvényes „Tr” kategóriás vezetői engedély.

A vizsgáztatás tárgyi feltételei

- Érvényes forgalmi engedéllyel, járművezető képzésre érvényes oktatójármű-igazolással és érvényes felelősségbiztosítással rendelkező "Tr" kategóriába tartozó jármű, amely az alábbi jellemzőkkel rendelkezik:
 - 2003. év december 1-jét követően oktatásba bevont járművekre vonatkozó előírások:
 - jellemzők:
 - az oktatásra kiírt járatra „Tanuló járat” felirat,
 - vészkapcsoló,
 - oktatói pótfék vagy oktató által kezelhető üzemi fék,
 - két darab pót-visszapillantó tükör, amely az oktatói ülésből biztosítja a jármű mellett lévő mindkét oldali forgalmi sávra történő hátralátást.

A forgalmi vizsgát a közlekedési hatóság által kijelölt útvonalon kell megtartani.

A vizsgáztatás egyéb feltételei

A vizsgára bocsátás feltétele a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam „Rutin” vizsgatárgyának sikeres teljesítése, vala-

mint a „B” kategóriára érvényes vezetői engedéllyel rendelkezők részére szervezett „Tr” kategóriás tanfolyam gyakorlati minimális óraszámának igazolt elvégzése.

VIII. Átmeneti rendelkezések

A 2023. augusztus 24. és 2023. szeptember 4. között megtartott vizsgák esetén a tanterv előírásait az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni:

- gyakorlati vizsgák esetén a vizsga értékelését a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek vizsgáztatásához előírt bizonylati album átmeneti rendelkezéseiben meghatározott, az adott kategóriára és vizsgatípusra vonatkozó minősítőlapokon feltüntetett sikertelenségi okok és hibavonalak alapján kell végezni.